

Kněz má mít svoji duchovní rodinu

P. Tomáš Hoffmann

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2025 / ročník XXXV / 39 Kč

9 Slavnost Všech svatých
12 Cecilská hudební jednota

16 Intronizace královéhradeckých biskupů
18 Diecézní konzervátorské centrum

Mons. Karel Vrána

- kněz královéhradecké diecéze
- profesor, antropolog, filozof a teolog, významná osobnost českého exilu
- sídelní kanovník Katedrální kapituly při chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové
- rektor papežské koleje Nepomucenum v Římě
- předseda české Křesťanské akademie v Římě
- ředitel Diecézního teologického institutu při Biskupství královéhradeckém

24. srpna 2025 uběhlo 100 let od jeho narození v Zahrádce u Ledče nad Sázavou, byl „farníkem“ P. Josefa Toufara, který tehdy v Zahrádce působil.

Mše svatá

jako poděkování za jeho život proběhne

v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Číhošti

ve čtvrtek

11. prosince 2025

v 11 hodin

Děkonnou bohoslužbu bude celebrovat Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký, který srdečně zve kněze ke koncelebraci.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Vesmír je místem restartu
Tomáš Hoffmann
- 9 **církevní tradice**
Slavnost Všech svatých
- 11 **aktuality**
Po 30 letech barokní plastika
sv. Ludmily zpět v diecézi
- 12 **kulturní život diecéze**
Úctyhodná tradice ústecké
hudební jednoty
- 16 **seriál**
Intronizace
královéhradeckých biskupů
v době baroka a osvětlení (1)
- 18 **biskupství**
Diecézní konzervátorské
centrum poradí a pomůže
- 21 **pastorace**
- 27 **Papežská misijní díla**
- 28 **povídka**
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35/44,
500 03 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové odd., Velké nám. 35/44,
500 03 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Ondřej Štulc
Tisk: Tiskárna Garamon s.r.o.,
Hradec Králové.

Cena: 39 Kč.
Roční předplatné: 429 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Kristus a putování jeho královstvím

Komu patříme?

Tento měsíc se završí slavností Ježíše Krista Krále. Ovšem nezní to přece jen trochu zastarale? Už víc jak 100 let nemáme v naší zemi císaře ani krále, ale prezidenta. Už mnoho let nám nevládne osvícená hlava z milosti Boží, ale z vůle lidu. A ten mnohdy zapomněl, že nepatříme sobě, ani žádnému člověku, ale Pánu, který nás stvořil a vykoupil. On je náš Pán. Abychom si toho byli vědomi, možná k tomu přispělo i mé dvacetileté putování podél českých hranic...

Začalo to v roce 2005

Rozhodl jsem se vydat z mého trvalého bydliště v Náchodě do Králík na Horu Matky Boží. Cestou jsem se modlil, a prožil si krásu samotného putování. Bral jsem to jako takové malé exercicie – zvláště s vydaností do Božích rukou při spaní pod širákem nebo na farách.

Další rok jsem pokračoval do Zlatých hor, pak do Opavy, atd., až jsem po dvaceti letech – letos v srpnu - dorazil zpět do Náchoda. Celkem to bylo 1900 km. Každý rok asi 80-100 km. Mnohdy jsem šel přesně po hranicích – třeba přes hřeben Orlických hor, Beskyd, Šumavy, Českého lesa, Krušných hor, Krkonoš nebo Jizerek. Jindy jsem šel kousek přes Německo, Slovensko nebo Polsko, abych si cestu napřímil. Často jsem šel sám, jindy s přáteli.

Mariánský doprovod

Od počátku jsem si říkal, že toto putování nemá význam jen nějaký fyzický - trochu se projít - ale duchovní. Nevěřili byste, co vše člověk za chůze promyslí, jak prozpytuje své svědomí, vyřeší některé problémy, vymyslí kázání, apod. Každý den putování jsem opakovaně žehnal do vnitrozemí i tomu kraji, kterým jsem procházel, a aby jim to nebylo líto, tak i našim sousedům v zahraničí. Denně to byly také 4 růžence za naši zem. Postupně jsem si řekl, že se pokusím za dvacet let putování doslova obmodlit republiku, a tak zasvětit Pánu. Mariánská modlitba byla mou průvodkyní. Také se mi osvědčila Modlitba Ježíšova.

Boží Prozřetelnost

Snad při každé etapě jsem zakoušel Boží pomoc... Pamatuji se na dramatickou bouři v Bílých Karpatech, kdy jsem seděl na bobku na autobusové zastávce a modlil se, nebo když mne honil slejvák a další bouře u Nových Hradů. Jindy na hřebeni Šumavy se nám bouře těsně vyhnula. Vzpomínám i na obrovskou žízeň na Třístoličníku, když jsme museli počkat pod skalním převisem do druhého dne a jak jsem si potom vážil vody z potoka. Krásné bylo stopování pod Krušnými horami do místa noclehu, kde nám zastavily dvě ženy, nadšené, že vezou faráře nebo jedna fara u Luhačovic, kde mi otevřel náš diecézní kněz se psem, či nádherné rozhovory u jáhna Antonína a jeho ženy v Horním Starém Městě, neplánované setkání s 5 kněžími v Machově, pomoc chebského faráře Petra a závěrečné Te Deum v soukromé kapli v cíli. Boží režie je nenahraditelná.

Naše země je krásná... a patří Kristu Králi. On vládne tam, kam ho pozveme. Věřím, že je mnoho dalších, kteří ho zvou svým putováním a modlitbou do naší země, do našich životů.

Všem vám žehná

Vesmír je místem restartu

Diecézní centrum života mládeže Vesmír čeká nová etapa. Stejně jako dosavadního ředitele **P. Tomáše Hoffmanna**, kterého po 19 letech služby mládeži čeká jiné místo v duchovní službě. O Vesmírném životě však vypravuje rád...

Centrum Vesmír se stalo námětem bakalářské práce. To už o něčem svědčí.

To, že se Vesmír stal tématem bakalářské práce, je opravdu zajímavé, včetně toho, že už po řadu let (poprvé, tuším, v r. 2014) se Vesmír stal pro řadu studentů JABOKu místem, kde získávali v rámci studia potřebnou praxi. Minulý rok k nám jedna studentka JABOKu přijela původně na týden či deset dní na stáž. Nakonec s námi zůstala měsíc. Byla velmi oslovena až fascinovaná existencí způsobu práce s mladými lidmi, o jaký se snažíme – jednoduše se všichni snažíme o to, aby se cítil přijatý každý! Zažila u nás otevřenost, dialog, ale i konkrétní cílené programy.

Mnozí z oněch praktikantů nebyli ani katolíci nebo nebyli ani pokřtěni. Přesto na takovou praxi přijeli. A víme, že odjížděli obohaceni a spokojeni. V rámci praxe se stali součástí našeho vesmírného týmu, tedy naší šestičlenné komunity, kteří jsme k dispozici pro ty, kdo přijíždějí na naše různé pobytové programy, ... ať to je skupina či společenství mladých lidí, nebo škola, organizovaná skupina nebo přijedou prostě na nějakou námi proklamanou akci.

Konkrétně to znamená?

To znamená, aby se u nás, jak jsem již zmínil, cítili naprosto přijatí. V první řadě, aby dostali najíst a aby věděli, kde spát. My abychom na ně měli čas a navrhli nějaký program, který vždycky

dolaďujeme podle toho, jaké složení mladých je právě přítomno. Protože cílem Diecézního centra života mládeže (DCŽM) není v první řadě nabízet předem perfektně připravený program ke konzumaci. Často na Vesmír přijede během víkendu nebo týdne několik skupin. A přijedou s nějakým svým úmyslem. Naším úkolem je přijmout je, být nápomocni k vytvoření jednoho společenství, kde ale každý najde i to svoje. Jde tedy o naši týmovou připravenost na danou situaci, na daný víkend či týden.

Všichni se s něčím pereme, ale třeba právě dlouhodobý pobyt a i služba na Vesmíru může někomu pomoci se zklidnit, uvědomit si některé věci, a i před Pánem Bohem, a s Ním a skrze svátosti, společenství a modlitbu začít znovu.

Na Vesmír přichází trávit čas i ti, kteří potřebují jakési „duchovní uzdravení“, někdy i psychické či duševní. Není to „vesmírná“ cílová skupina, ale ... je evidentní, že právě i tito lidé, kteří mají určitý problém, nebo se náročně zařazují do společnosti právě pro své handicap, nebo prožívají něco těžkého doma, nebo jsou

nepřijati ve svém kolektivu, přijímáme. Snažíme se jim porozumět. Je to krásné, ne vždy jednoduché, ale potřebné!

Vnímáme tedy jako velmi důležité, aby poslání Vesmíru bylo otevřít dveře komukoliv, kdo přijde, a umožnit mu, aby zažil přijetí. Aby se dotkl toho, že na něj má někdo čas, že potká kamarády, že se potká s Bohem. A to je věc, kterou kdysi Mons. Karel Otčenášek, biskup královéhradecký, chtěl, a kladl na srdce mému předchůdci a zakladateli P. Pavlu Rouskovi když v r. 1992 kupoval celý areál tehdejšího Pionýrského tábora Vesmír – totiž, aby mladí lidé měli kam přijet, aby naši vlídné přijetí, kamarády a společenství ... a kněze.

Od biskupa Karla Otčenáška to byla tehdy skvělá vize a odvážný krok!

Naprosto prorocký a charismatický krok. Přeji všem, kdo kdy budou ve vesmírném týmu nebo i v roli zodpovědného za Vesmír, aby toto stále měli na srdci. Přijetí, přijetí, přijetí! Jasně, že způsob jak, musí být adekvátní ke konkrétním lidem ... a také s nástroji odpovídající době. Co mám na mysli? ... Za těch mých devatenáct let na Vesmíru došlo k obrovskému boomu technologií. Vzpomínám, jak jsme si kdysi říkali, že na Vesmíru přece nebudeme mít wi-fi... A internet že jen tak sporadicky, protože jsme ho vnímali jako nepřátelský vůči tvorbě společenství. Nechci říct, že toto nebezpečí nehrozí...! Ale na druhou stranu je to také využitelný geniální nástroj a pomocník.

Ⓜ Rozjímavá atmosféra k Vesmíru patří

Ⓜ P. Tomáš Hoffmann je charismatický muž

Takže jsme se vlastně učili a učíme tyto technologie využít k tomu, aby nám posloužily. Ale je to výzva velká.

77 Dochází na Vesmíru k duchovním uzdravením, o kterých jsme mluvili?

Ano, nebo také k získání stability, kdy mladý člověk získá zase pevnější půdu pod nohama a může se opět odrazit. Není to ale v tom smyslu definitivním. Jsme – každý člověk – stále v ohrožení, ale pořád máme šanci. To, co mohu určitě říct, je, že mnoho lidí na Vesmíru nachází bezpečné prostředí. Děkuji nám pak, že na Vesmíru prožili krásné chvíle. Že jsou vděční, že si na ně někdo udělal čas, že mohli ke svátostem – třeba po letech. Zkrátka, dáváme možnost restartu. Vzpomínám, jak nám jedna holčina napsala, že ví, že byla problémová, a že vlastně neví, kde by byla ve svém životě, kdybychom ji vždycky znovu nepřijali ... kdyby u nás nezažila naše přijetí. A po několika letech se velmi aktivně zapojila do práce s mladými lidmi. Uzdravování je ale celoživotní záležitostí. Všichni se s něčím pereme, ale třeba právě dlouhodobý pobyt a i služba na Vesmíru může někomu pomoci se zklidnit, uvědomit si některé věci, a i před Pánem Bohem, a s Ním a skrze svátosti (smíření, eucharistii), společenství a modlitbu začít znovu. Jít dál, pokračovat v „boji“ a mít zkušenost, co dává novou sílu.

77 A co nevěřící „absolventi“ Vesmíru, též to takto přijímají?

Nevěřícími mám na mysli hlavně ty, kteří jsou nepokřtění, anebo ty, kteří říkají, že jsou nevěřící. Osobně toto označení vnímám jako nevhodný a ne tak pravdivý, protože potkávám lidi, kteří jsou věřící podle všech oficiálních kritérií, ale ve skutečnosti jsou mnohdy míň věřící, než ti „nevěřící“ ... a to přestože jdou každou neděli na mši svatou.

Naopak, vidím, že lidi, kteří ani pokřtěni nejsou a považují se za nevěřící, s Církví nemají nic společného, ve skutečnosti žijí život, který je velmi silný, hluboký, a dokonce si troufám říct, že někdy opravdu

Ⓜ Také pro život na Vesmíru je Jubilejní rok 2025 důležitým znamením

přímo s Bohem. Oni ani nevědí o tom, že do Církve nějak patří. A třeba právě na Vesmíru zažijí „dotek“! Jde především o mladé lidi, kteří na Vesmír jezdí třeba na školu v přírodě. Pro nás je to vlastně pořád výzva hledat jak svědčit, jak ukazovat na Krista.

77 Jak hodně se propsala do vaší práce na Vesmíru fokolarínská spiritualita?

Hodně, protože jde, řekl bych, o „společensstevní“ spiritualitu, která vychází z toho, že jsem rozhodnutý milovat – toho vedle – kohokoliv ... protože i já jsem ještě dřív samotným Bohem na smrt milován (dal za mě život ...) a ON mne (nás) zve k následování ...! Konkrétně tedy: že budu ten, kdo se o lásku k bližnímu bude snažit, že se budu snažit druhého chápat, usilovat o sjednocení se s ním, jak říkáme! No a bude-li toto vzájemné, naplníme tím Ježíšovo nové přikázání vzájemné lásky a ON sám. Bude mezi námi dle svého příslibu a bude konat! – tak to ve stručnosti.

No a navíc spiritualita Hnutí Focolare je velmi blízká duchu II. Vatikánského koncilu a logicky tomu, co poslední papežové, a ještě konkrétněji papež František, velmi podtrhl, když pozval celou církev (každého) k synodálnímu procesu. Tedy ke společné cestě, na které je duch vzájemné lásky, naslouchání, společného hledání, rozlišování i realizací ...!

Nedávno jsem slavil třicet let kněžství. Sám jsem z toho překvapený, že to je už

Slavení Eucharistie je stěžejním piliře pro mladé lidi na Vesmíru

P. Tomáš Hoffmann je respektovanou osobností

třicet let. Každá spiritualita je určitý pohled, jak evangelium Ježíše Krista uvádět do života. Spiritualita focolare je jednou z nich. A protože je velmi univerzální, tak mně moc pomáhá i v prožívání služebného kněžství. Například od svých starších spolubratří jsem věděl, že je potřeba, abych měl kněze, bratry, se kterými se budu pravidelně vidat, se kterými mohu sdílet život, společně se modlit, se kterými se budu společně i rekreovat. Že to zkrátka bude moje duchovní rodina, protože jako celibátník nemám svou rodinu biologickou. A to ať jsem byl nebo budu kdekoli – farnost, biskupské gymnázium, duchovní služba v armádě, včetně dvou misí v Iráku a naposledy Vesmír. Tato základní komunita mých bratří kněží je stabilní (pro mne už třicet let ...). Každému knězi přeji, aby takovou rodinu bratří měl. ... ať je prožívána v jakékoliv spiritualitě.

Současný papež Lev je augustinián, předchozí byl jezuita. Oba tihle bratři papežové určitě nějakým způsobem prožívali „své“ společenství s bratřími. Víím, že papež František velmi často říkal bohoslovcům a nám kněžím, jak je důležité také sdílení života. Papež Lev objížděl celý svět jako představený augustiniánů a bratry k tomu jistě povzbuzoval. To svědčí o tom, jak je důležité nemít společenství jenom z titulu kněžského svěcení. Manželství by mělo být společenstvím na život a na smrt, ale vííme, že někdy to tak není ... ! A podobně je to i v kněžství. Jsme sice společenství

presbyteria (kněžstva), ale i toto by mělo mít nějakou konkrétní podobu – život! Nemohu žít společenství se všemi kněžími na světě. Ale je potřeba, abych ho konkretizoval tam, kde jsem, kde žiji, aby mi pomáhalo prožívat tu moji konkrétně kněžskou službu.

„Po devatenácti letech vedení „Vesmíru“ měníte dosavadní život.“

Je přede mnou čas zvolnění. To znamená odpočinout si, nadechnout se, ztišit se, zajet na hlubinu. Nejsem v kněžské krizi či v nějaké stavu vyhoření ...! Bohu díky,

Život s Bohem...

ne! A došlo mi, že je to po celkem 30 letech práce s mládeží. Členem Sekce pro mládež ČBK jsem od svého kněžského svěcení v roce 1995. Dá se říci, že i při službě v armádě jsem se věnoval z velké části mladým vojákům. Těch 30 let bylo úžasné období!

Teď se chci opravdu zastavit. Nic neorganizovat. Chci prohloubit i svoji spiritualitu, pobýt v nějaké komunitě a taky být i trochu doma u svých bratří a jejich rodin. Mám též touhu znovu zažít Řím, který je mou láskou, kde jsem prožil na studiích dva roky života před mým celoživotním rozhodnutím pro celibát a kněžství. Řím byl vždycky středem křesťanského světa. A je tam papež, římský biskup, a navíc my žijeme v době svatých papežů, takže ... to je opravdu pecka tam být!

Ale, ale jak se znám – budu si muset hlídat, abych se opravdu usebral a zažil do ticha, protože jsem principiálně člověk, který je rád s lidmi. Sabatický čas je prostě dar a výzva.

„Bude třeba čas i na vaše gurmánství. Prý máte rád moc jablka a králičí řízkys s bramborovou kaší.“

Jejda, nejen to. Ale ano, je to pravda. V mém socialistickém mládí byla jablka nejdostupnějším ovocem. Doma jablka byla i na stromech BIO už tehdy. A zajímavé je, že to se mi pak promítlo i po letech, když jsem šel do kněžského

semináře v Litoměřicích (poslední dva roky komunismu), kde jsme dva týdny na začátku akademického roku vždycky chodili na brigády u Litoměřic. Je tam spousta jablek, takže jsme tam na podzim měli vždy jablkový ráj! Chuť na jablka mi zůstala i v Itálii. Italsky je jablko mela. A mně tam pak říkali manža-mele, tedy jabkožrout. Ale chutná mi samozřejmě i jiné ovoce. A králík s kaší bramborovou? Řízeček a moje dětství. Ano, byl pro nás super nedělní oběd, když byly králíčí řízečky, které připravoval tatínek. Doma jsme chovali králíky, opět to tedy byl vlastní zdroj. Když jsem později zjistil, jak může také vypadat králík koupený v obchodě, nechápal jsem, kdo to může kupovat! Ti naši králíci, ti měli masíčko! Ale musím říct, že mně chutná vlastně všechno, kromě ústřic. Já jsem jednou v životě v Itálii z lásky ke svému spolužákovi snědl ústřici... A dodneška nechápu, co na nich kdo vidí. Tím nechci nikoho urazit a teoreticky chápu, že to někomu chutnat může, a evidentně mnoha lidem chutná!

77 Máte nějakou základní radu pro svého nástupce na Vesmíru?

To je těžké zformulovat na jednu stranu, ale na druhou je to vlastně úplně jasný. Moc mu přeji, aby hlavně prožíval svoje kněžství, jak nejlíp umí. V poctivosti a ve společenství bratří.

77 Od starších spolubratří jsem věděl, že je potřeba, abych měl kněze, bratry, se kterými budu sdílet život ... že to bude moje duchovní rodina.

Vím, že Jenda Pitřinec se o to snaží, je poctivý kněz, mladý oproti mně, a skvělý. A aby mu vždycky záleželo hlavně na lidech, kteří budou přicházet na Vesmír, aby je vždycky dokázal přijmout a aby měl kolem sebe lidi, a to chci podtrhnout, kteří mu jsou dobrými spolupracovníky ... a za ty, aby se modlil. Aby se s nimi maximálně snažil budovat živé společenství, protože to je to, co třeba konkrétně život Vesmíru tvoří. To Jendovi moc přeji a za to se i modlím.

77 Máte třeba už teď nějaký výhled, směr, kterým se služebně vydáte posléze?

Nemám. Ono to bude možná někomu znít jako klišé, ale já fakt chci dělat to, co si bude přát náš diecézní biskup Jan. Moji stálou a dobrou zkušeností za celých 30 kněžství je poslouchat biskupa. Neznamená to neřít svůj názor, pohled, nehovořit o věci, ale nakonec se ztotožnit s jeho přáním. Koneckonců jsem to i slíbil: poslušnost biskupovi a jeho nástupcům. Protože on je apoštol, on je pastýř. Já mám sice též zkušenosti, ale mám podstatně užší pohled na celkovou situaci a potřeby. On může vidět komplexněji a navíc na to není sám. Má k sobě generální vikáře, z nichž jeden je pomocným biskupem! A já prostě věřím a vidím, že Duch Svatý v církvi působí... Jinak, konkrétněji, a z předchozího, je asi pochopitelné, že doufám, že v další službě nebudu sám. Těším se na spolupracovníky. Těším se na lidi. A zakouším velikou svobodu. Chci sloužit Nejvyššímu. Jemu jsem se dal!

Pavel J. Sršeň)

(V týmu, který připravoval papežskou návštěvu v Hradci Králové v roce 1997

(Letní týden pro Animátory a oslavová osmnáctého roku služby P. Hoffmanna na Vesmíru

Slavnost Všech svatých

Slavnost Všech svatých (Omnium Sanctorum) je starobylá slavnost ke cti všech křesťanů, kteří dosáhli stavu spásy a jsou v nebi. Vyjadřuje víru ve společenství svatých a všeobecné povolání k svatosti. Zdůrazňuje to také Katechismus katolické církve (č. 946), když k nám mluví těmito slovy: Poté, co apoštolské vyznání víry řeklo „svatou Církev obecnou“, k tomu dodává „společenství svatých.“ Tento článek je jistým způsobem vysvětlením předchozího: „Co je Církev, ne-li shromáždění všech svatých?“ Společenství svatých je právě Církev.

Počátky slavnosti Všech svatých sahají do 4. století, kdy se ve východní církvi v konkrétním dni (datum bylo lokální) připomínali všichni mučedníci. Datum tohoto slavení bylo obvykle v blízkosti Velikonoc, v návaznosti na slavení Kristova utrpení a vzkříšení, tedy základu celého liturgického roku. Konstituce o posvátné liturgii II. Vatikánského koncilu, *Sacrosanctum Concilium* (čl. 104) vysvětluje podstatu tohoto slavení v dějinách církve: „*Mimoto vložila církev do ročního okruhu památky mučedníků a jiných světců, kteří byli mnohotvárnou Boží milostí přivedeni k dokonalosti a už dosáhli věčné spásy. V nebi zpívají Bohu dokonalou chválu a přimlouvají se za nás. O jejich svátcích hlásá církev velikonoční tajemství ve svatých, kteří spolu s Kristem trpěli a spolu s ním jsou oslaveni, ukazuje věřícím jejich příklad, který všechny přitahuje skrze Krista k Otci, a vyprošuje pro jejich zásluhy Boží dary.*“

Nedá se říci, že kult svatých povstal najednou uprostřed 4. století. V počátku, kdy mnoho křesťanů dosvědčilo svou víru v Krista mučednickou smrtí, si prvotní církevní obce připomínaly svědectví jejich smrti. Z tohoto připomínání vznikal postupně kult mučedníků. Vycházel také z pohanského prostředí, v němž žila prvotní církev, neboť také pohané vzpomínali v jisté dny na své zemřelé. Pohané považovali den smrti za zlovolný, proto

si své zemřelé připomínali v den jejich narození. Křesťané pro vzpomínku na zemřelého vybrali den jeho smrti, neboli *depositio* mučedníka. Zachovali přitom pohanský název *dies natalis* – den narození, což znamenalo výročí. Chápali den mučednické smrti věřícího jako skutečný den narození pro život věčný.

Z kultu mrtvých povstal kult mučedníků

Součástí křesťanských pohřebních obřadů, po vzoru těch pohanských, se stalo také *refrigerium* – pohřební hostina. Od počátku 3. století se jí někdy účastnil také presbyter a v tom případě se namísto *refrigeria* slavila eucharistie. Kvůli vlivu židovských tradic na křesťanství a účtě k tělu zemřelých křesťané zavrhlí kremaci, kterou provozovali pohané. Již v půli 2. století docházelo s velkou pravděpodobností k slavení eucharistie poblíž hrobů mučedníků. Vidíme, jak z kultu mrtvých povstává kult mučedníků. Latinské *martyr* vychází z řeckého *martyr* a znamená svědek.

Uprostřed 4. století církev, v období po pronásledování, začala slavit kult svatých, vycházející z kultu mučedníků. Sv. Jeroným (*342–7, †420) píše o *quotidianum martyrium* (každodenním mučednictví) těch, kdo v hloubi a vytrvale žijí ideálem odříkání a čistoty. O sv.

Martinovi z Tours (*316/7, †397), jednomu z prvních svatých „nemučedníků“ připomínaných v liturgii, se v sakramentáři z Bobbia píše: „*Hle muž Boží, který může být započten mezi apoštoly a připojen do společenství mučedníků. Vyznavač na tomto světě, je s jistotou mučedníkem v nebi, protože víme, že ne Martin se vyhnul mučednictví, ale mučednictví se vyhnulo Martinovi.*“ Kult jednotlivých svatých se v této rané době šířil nejdříve lokálně a pak se stal kultem všeobecným. K tomu od 4. století přispívalo přenášení ostatků mučedníků z hřbitovů kolem měst do kostelů. V Římě k tomu docházelo později, až zhruba v 6. století. Roli hrálo i nebezpečí, které hrozilo poutníkům k hrobům před hradbami kvůli nájezdům Langobardů a Saracénů.

Slavnost (původně svatých mučedníků) se slavila na Východě v různých termínech podle místní církve. Sv. Efrém Syrský (*306?, †373), zmiňuje slavení v Edesse (Urfa, Turecko) 13. května. Podle kalendáře ze 4. století se svátek slavil v Nikomédii (Izmit, Turecko) v pátek po Velikonocích a tento termín zůstal v chaldejské církvi. Sv. Jan Zlatoústý (*347/9, †407) zmiňuje slavení svátku v antiochijské církvi v první neděli po Letnicích (Neděle všech svatých). Stejně datum bylo i v Konstantinopoli. Ortodoxní církev si tento termín podržela jako shromáždění

celé církve, což je cílem velikonočního tajemství. Arménská církev pak svaté slaví 19. listopadu.

V Římě jsou první svědectví o slavení v 6. století: svátek byl včleněn do liturgického kalendáře pravděpodobně zásluhou papeže sv. Řehoře I. Velikého (*540?, †604, papežem 590) a podle *Comes Romanus Würzburgensis* (8. stol.) se slavnost netýkala jen mučedníků, ale všech, kteří dosáhli stavu spásy (*Dominica in natali sanctorum*).

Tři termíny slavení svátku

V Římě nacházíme stopy všech tří termínů slavení tohoto svátku. Je to pochopitelné, když jsi uvědomíme, jak úzké byly vztahy s Východem v průběhu 5. a 6. století. Papež sv. Bonifác IV. (*550, †615, papežem 608), který se klonil k datu 13. května, byl byzantským císařem Fokou (*547, †610) obdarován římským pohanským chrámem Pantheon. Ten byl původně zasvěcen všem bohům (z řec. Πάνθεον; *pan* – vše a *theoi* – bohové) a postaven k počtě císaře Augusta (*63 př. Kr., †14), jeho zetěm Marcusem Vipsaniusem Agrippou (*63 př. Kr., †12) v letech 27–25 př. Kr. V době papeže Bonifáce IV. ale již nebyl více než 100 let využíván. Dne 13. května 609 (610?) jej Bonifác posvětil ke cti Panny Marie

Obraz Panny Marie Ochranitelky se všemi svatými; kostel sv. Lukáše na Svárově, po roce 1700. Foto: archiv autora

a všech mučedníků. K tomuto datu dal papež na 28 vozech přivést ostatky svatých mučedníků z římských katakomb, které pak spočinuly pod podlahou chrámu. Na tuto slavnostně uskutečněnou translaci (přenesení) ostatků svatých, odkazovaly staré texty mše svaté z posvěcení kostela: „*Pozvedněte se, vy svatí Boží, z vašich příbytků, posvěcujte místa, zehnejte lidu.*“ Pantheon, nyní chrám Panny Marie a všech mučedníků, tak až do současnosti poukazuje datem slavení stáciové bohoslužby – v pátek ve Velikonočním oktávu – na velikonoční tajemství Krista v životě svatých.

Papež sv. Řehoř III. (*690?, †741, papežem 731) učinil ve slavení další krok, když dal v bazilice sv. Petra v Římě zřídit kapli ke cti všech svatých a to i těch, jenž nezemřeli mučednickou smrtí. Zároveň nařídil, aby každý den po nešporách v této bazilice zaznívalo votivní *officium* k Všem svatým. Jejich svátek slavený 1. listopadu byl už v polovině 8. století znám v Anglii a Irsku. V 9. století byl v říši Karlovců (Franská říše) označován jako *sollemnitas sanctissima* (slavnost nejsvětější). Především církev v Galii uctívala 1. listopadu nejen všechny mučedníky, ale i všechny svaté. Řím přijal tuto galskou tradici za papeže Řehoře IV. (*795?, †844, papežem 827). Ten přeložil svátek na 1. listopadu. Bylo to buď z praktických důvodů (např. obtížnost nasytit velké zástupy poutníků o tomto svátku na jaře), nebo z jiných důvodů. Na prosbu tohoto papeže pak císař Ludvík I. Pobožný (*778, †840) zavedl roku 835 tento svátek pro celou svou říši. Papež Jan XI. (*?, †935, papežem 931) roku 935 ustanovil, aby se 1. listopadu slavil svátek všech svatých v celé církvi a zavedl jeho vigilii. Roku 1475 jej papež Sixtus IV. (*1414, †1484, papežem 1471) prohlásil příkazným svátkem a připojil k němu oktáv, který byl při liturgické reformě v roce 1955 spolu s vigilií zrušen.

V každém případě tato slavnost, která se nyní vztahuje na všechny svaté, dostala na konci církevního roku patřičný rámec, aby nám připomněla slavné dosažení království Krista Pána a jeho druhý příchod.

Altář z roku 1758 v kostele Všech svatých v Kamenici nad Lipou. Altář vytvořili truhlář O. Caplunger z Deštné a řezbář F. Vít z Pelhřimova; oltářní obraz Všech svatých je kopií malby B. Kamarýta z roku 1862 podle Kramolínova originálu z roku 1760. Foto: archiv BCB

Popis starého slavení druhých nešpor z blíže neurčeného velkého benediktinského opatství ukazuje hloubku symbolů a krásu liturgie 1. listopadu: „*Asi neexistovaly jiné nešpory liturgického roku, které by působily tak silným dojmem jako druhé nešpory na slavnost Všech svatých, po nichž hned následovaly smuteční nešpory před dnem 2. listopadu, dnem Památky zesnulých.*“

Relikvie svatých byly umístěny na oltáři tak, aby skrze své svaté ostatky dnes svatí obklopovali Krista, jehož symbolem je oltář. Oltář se dnes také zaskvěl svým nejslavnostnějším oděvem: zlatým antependiem a sněhově bílým ubrusem. V šesti stříbrných svícnech hořelo šest velkých svíček. V hlubinách bylo vidět apokalyptického Beránka. Na trůnu – jako zástupce Boha Otce – seděl opat ve zlatém pluviálu, kolem něj starší členové mnišské komunity v liturgickém oblečení. Čtyři kantorů, oblečení do nádherných pluviálů, intonovali zpěvy nešpor a chór mnichů se k nim připojil v těchto nebeských písních. V obrovském opatském kostele stál nebo seděl dav věřících, které nikdo nemohl spočítat,

ze všech tříd lidu. Nad tím vším se vznášel slavnostní, někdy truchlivý, nebo radostný zvuk varhan. Byly to chvíle skutečně nebeské svatby.

Jakmile skončilo slavnostní „Benedictus Domino“, přistoupil k oltáři akolyta s kadidelnicí, obklopen osmi dalšími, jenž nesli zapálené pochodně. Čtyři kantori s úctou přistoupili k oltáři, sundali z něj relikviáře a obklopeni akolyty je vynesli z kostela. Blahoslavení se vrátili do svých příbytků, které opustili jen na chvíli, aby společně se svými bratry a sestrami oslavili svátek Všech svatých. Opat a jeho vážený doprovod se připojili k průvodu nesoucímu svaté ostatky. Společně se „staršími“ Bůh Otec symbolicky opustil tuto zemi. Celý úctyhodný průvod obklopen kouřem kadidla, které, jak píše svatý Jan ve Zjevení „je modlitba svatých“ (Zj 5,8). Světla zhasla a varhany se rozezněly žalostnou stížností. Mniši rozprostřeli před oltářem černý koberec a zapálili svíčky z tmavého vosku. Kněží v černých pluviálech přistupují k oltáři a začnou žalostně zpívat „Potěším Pána v zemi živých.“ Radost Všech svatých utichla: je slyšet sténání duší v očistci.“ (Pius Parsch: Rok Liturgiczny, díl III; Pallottinum, Poznaň 1956).

Oslava svátku Všech svatých je důležité slavení velikonočního tajemství, jenž ukazuje účinky daru vykoupení a motiv k napodobování Krista. Teocentrické pojetí kultu svatých ukazuje na Boha jako na pramen svatosti; proklamovaná vize nekonečného množství lidí, kolem trůnu Božího a Beránka v Zjevení apoštola Jana ukazuje univerzálnost spásy. Christocentrické a církevní pojetí kultu, ukazuje na svaté jako na nejdůstojnější členy mystického Těla Kristova a je výzvou k vykročení na cestu svatosti pro všechny křesťany.

Všichni svatí a světice Boží, orodujte za nás!

P.ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhic, O.Cr., Ph.D.)

Převzato s laskavým svolením časopisu Setkání, periodika Diecéze českobudějovické.

Po 30 letech barokní plastika sv. Ludmily zpět v diecézi

V roce 1994 byla odcizena z kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Schořově. V minulém roce se ji podařilo objevit na aukci v Německu, odborníci z Národního památkového ústavu ji bezpečně identifikovali a díky úzké mezinárodní spolupráci policejních složek a institucí státní památkové péče byla navracena zpět do České republiky.

V Nostickém paláci byla za účasti zástupců Ministerstva kultury České republiky, Policie České republiky a Zemského kriminálního úřadu Bádensko-Württembersko slavnostně předána zpět královéhradecké diecézi.

Uloupená socha se vrátila z Německa

„Návrat sochy sv. Ludmily dokazuje, že spolupráce odborníků, policie a mezinárodních partnerů je klíčová pro vrácení ztracených památek domů. Jsem proto rád, že při této příležitosti mohu poděkovat našim milým německým kolegům za jejich dlouhodobou spolupráci a těším se na její pokračování a budoucí úspěchy,“ uvedl při této příležitosti vrchní ředitel sekce kulturního dědictví Ministerstva kultury Jiří Vajčner.

Ministerstvo kultury je dlouhodobě velmi úspěšné v oblasti navracení nezákonně vyvezených kulturních statků. V rámci Evropské unie se již více než pět let řadí mezi přední státy v počtu úspěšně repatriovaných předmětů. Tento úspěch potvrzuje, že systematická spolupráce odborníků, policie a mezinárodní partnerství přináší konkrétní výsledky a přispívá k ochraně našeho kulturního dědictví.

Příběh sv. Ludmily je jedním z mnoha případů, které se odehrály po roce 1989. Po pádu komunistického režimu se zejména církevní objekty v příhraničních oblastech stávaly častým terčem zločineckých skupin. Tyto památky byly často vykrádány až „na holou zeď“ a uloupené

předměty se objevovaly na trzích u našich západních sousedů.

Stát proto přistoupil k systematické ochraně kulturního dědictví. Díky rychlé vládní reakci a značným finančním prostředkům byly nejohroženější kláštery, kostely a kaple vybaveny moderními bezpečnostními systémy. Přesto i po více než třiceti letech od zavedení Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví zůstává v zahraničí více než deset tisíc nenalezených oltářů, sakrálních plastik a dalších liturgických předmětů.

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR)

Barokní dřevěná plastika sv. Ludmily, která byla z kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Schořově odcizena v roce 1994, byla vloni objevena v Německu a vrácena zpět

Úctyhodná tradice ústecké hudební jednoty

Její historie se začala psát na počátku 19. století. „Jednota sv. Cecílie k pěstování hudby kostelní“ se měla stát vydatným zdrojem k povznesení chrámové hudby v Ústí nad Orlicí. Provozovala velké figurální mše o hlavních církevních svátcích v den ústecké pouti (Nanebevzetí Panny Marie) a v den sv. Cecílie. Působí nepřetržitě 222 let. Od roku 2007 je uměleckou vedoucí **Cecilie Pecháčková**, která je zároveň farní varhanicí a regenschori.

O založení dnešní Cecílské hudební jednoty (CHJ) máme dost přesné historické informace v kronikách. Naši předchůdci byli hodně pečliví a úplně všechno zaznamenali. Kroniky vedeme dodnes, číst si můžeme i v těch nejstarších, pokud zápisy rozluštíme. Jsou sice psané česky, ale ručně, a to chce cvik. Víme, že původní hudební jednota byla založena v Ústí nad Orlicí 22. listopadu roku 1803 a že zakládajícími členy byli tři „vynikající muži“, ústečtí rodáci: Jan Zizius, Jan Jahoda a Jan Stehno.

V té době vznikaly různé cecílské jednoty po celé Evropě, v Ústí nad Orlicí k pěstování hudby duchovní a k podpoře sirotků a vdov po hudebnících. Hráli na kůru v kostele i po městě na všemožných slavnostech, vznikly i světské odnože jako třeba turecká banda. Členy byli jenom muži, ženy sice zpívaly, ale podle původních stanov se členkami stát nemohly. Pro zajímavost – tento článek stanov byl zrušen až v roce 1972, prostě proto, že do té doby to nikoho nena- padlo.

Na svátek sv. Cecílie (22. listopadu) se konala, a dodnes koná, valná hromada. Předchází ji slavná zpívaná bohoslužba, na valné hromadě se přijímají noví členové a blahopřejeme stávajícím k různým výročním členství. Hodnotí se uplynulý

rok a čte se výroční zpráva. Patří k tomu dršťková polévka, dříve se ještě obcházel s pokladnicí po městě.

” Kdo se může stát členem hudební jednoty?

Ve sboru je určen „I. starší“ – Pavel Chasák a „II. starší“ – František Hordějčuk, kteří se spolu se mnou starají o organizační záležitosti, vedou dokumentaci sboru apod. Druhy členství jsou tři. Aktivní, tedy účinkující. Předpokladem je, že kandidát na členství hraje nebo zpívá celý rok, chodí na zkoušky a zapojuje se do činnosti. Na jedné valné hromadě požádá o členství a na příští, v dalším roce, pokud vydrží, je přijat za řádného člena. Pak jsou členové, kteří nechtějí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou zpívat, ale podporují nás. Ke svátku sv. Cecílie přinesou nějaký drobný příspěvek, nebo třeba připravují občerstvení na naše akce, jiní se za nás modlí ... to jsou členové přispívající (podporují sbor materiálně i duchovně). Ti nemají čekací lhůtu, členy se mohou stát hned. Kněží, kteří přijdou do farnosti, se automaticky stávají členy přispívajícími.

A další členství je čestné, to jsou ti, kteří se mimořádně zasloužili o činnost a prezentaci jednoty navenek. Našimi čestnými členy, z té starší generace, byli

například Jan Hugo Voříšek, František Zdeněk Skuherský, Josef Bohuslav Foerster, houslový virtuóz Jaroslav Kocian, který pro CHJ složil Slavnostní mši, a který, mimochodem, na ústeckém kůru byl jak doma, dále skladatel Petr Eben, také emeritní pomocný biskup Mons. Josef Kajnek. Z novodobé historie CHJ jmenujme sbormistra Oldřicha Heyla s manželkou Marií, které pojilo upřímné přátelství se skladatelem liturgické hudby P. Josefem Olejníkem. Zasluhou Oldřicha Heyla byl připraven do tisku Velikonoční graduál, Vánoční graduál a Nedělní nešpory Josefa Olejníka. Bohulibou činnost přerušil předčasný skon Oldřicha Heyla v roce 2010.

” Kolik je v současnosti členů Cecílské hudební jednoty?

Aktivních členů je dvacítko. Věkový průměr má velké rozpětí. Nejstarší aktivní člen má 80 let a pěti nejmladším členům je od 13 do 18 let, pak střední generace a následujeme my, co už směřujeme do Abraham klubu (společenství seniorů ve farnosti Ústí nad Orlicí). Také dospělí členové už vodí do sboru svoje děti. Nejmladší přišli sami, asi nás viděli v kostele. V našem kostele Nanebevzetí Panny Marie zpíváme zezdola, máme totiž dva totožné třimanuálové hrací stoly. Jeden na kůru, druhý na boku vedle obětního

❖ V římské Bazilice sv. Petra při národní pouti 2025

❖ Kniha zápisů členů CHJ od roku 1803

stolu. Součástí liturgického prostoru se stal v roce 1994.

77 Zpíváte chrámovou hudbu?

Zpíváme převážně hudbu k liturgii - ordinária, propria a žalmy, ať už čtyřhlasně nebo jednohlasně. Samozřejmě umíme nějaké čtyřhlasné lidovky, to spíše pro radost a pro změnu. Zpíváme většinu nedělních bohoslužeb a většinu liturgických slavností a některých svátků (Vánoce, Tři Králové, Hromnice, Popeleční středa, Triduum, Svatodušní svátky, Boží Tělo, poutě, posvícení, sv. Václav). Samozřejmě ve svátek naší patronky sv. Cecílie, roráty dvakrát týdně o adventu. Zpíváme čtyřhlasně a cappella nebo s varhanami, máme rádi jednohlasá propria Josefa Olejníka nebo Petra Ebena. Příliš nekonzertujeme, ale bohoslužby už jsme doprovázeli leckde.

77 P. Josef Olejník byl skladatel liturgické hudby a znalec gregoriánského chorálu. Jeho díla zpívá vaše CHJ poměrně často ...

Koncem 80. let jsme jezdili do Olomouce na jeho kurzy pro varhaníky a zpěváky. Když to tam skončilo, tak kurzy pořádala naše farnost v Ústí nad Orlicí. Pokud byste navštívili webové stránky Josefa Olejníka, můžete tam najít záznam autentické přednášky patera Olejníka o velikonočním triduu z ústecké fary, z této místnosti, kde spolu vedeme rozhovor. Můj předchůdce Oldřich Heyl připravil Olejníkovu propria do tisku.

Začal Velikonočním graduálem z roku 2001, který je rozebraný. Protože tenkrát nebylo jisté, zda se ještě kdy něco vydá, obsahuje i skladby od Popeleční středy až do slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Následoval Vánoční graduál a Nedělní nešpory, více toho, bohužel, nestihl.

Po smrti Oldřicha Heyla v roce 2010 štafetu vydávání Olejníkovy díla převzal pan Vladimír Pavlík, který postupně vydal Obřadní graduál, Sváteční a Nedělní graduál a k tomu CD s instruktážními nahrávkami. Na jeho vzniku se podílelo více sborů včetně CHJ. Naši část jsme nahrávali tady v kostele za spolupráce týmu z Radia Proglas. V letech 2014-2017 jsme nahráli celkem 83 liturgických skladeb.

77 Zpátky ještě k repertoáru. Jak široký má vaše CHJ záběr?

Cecilská hudební jednota vždy zpívala velké figurálky, ale po skončení Druhého vatikánského koncilu začaly být jiné požadavky, především na živou účast lidu při bohoslužbě. Tady v Ústí nad Orlicí se tato koncepce prosadila s příchodem nového duchovního správce, dnes emeritního biskupa Josefa Kajneka, který v Ústí působil. Bylo to někdy po roce 1982. Tehdy se k nám dostaly pouze skladby Josefa Olejníka a Petra Ebena. V jiných částech Čech se zase zpíval Karel Bříza, Bohuslav Korejs... Jaké noty se sehnaly, takové se zpívaly. Tento základ našeho repertoáru jsme obohatili

gregoriánským chorálem, skladbami Palestriny, Victorii, Kocianovo Afferentur regi, Litanie k Panně Jana Hanuše, cyklus Umučení Kristovo od Františka Picky (v úpravě pro smíšený sbor), čtyřhlasé Pašije Zdeňka Pololánika, Eli! Eli! maďarského skladatele Deáka-Bárdose, Josefa Bohuslava Foerster, nacvičili jsme s lidem Korejsovo čtyřhlasé ordinarium, na repertoáru jsme měli také slavné Alleghriho Miserere mei. Nesmím samozřejmě zapomenout na Adama Michnu, ten je nám velmi blízký, kdo by neznal píseň „Chtíc, aby spal“ a „Rosičku“! Máme rádi i soudobou hudbu, líbí se nám skladby skladatele Oly Gjeilo, ale nebojíme se ani přesahu do „hosa-novek“ a zpěvů z Taizé. Co nezpíváme, to jsou figurální ordinária. Držíme se toho, že ordinarium by měli zpívat lidi v kostele, zapojit se do zpěvu. Zpíváme jenom ta ordinária, která lidi tady v Ústí nad Orlicí znají. Mluvíme tu o velkém časovém úseku, jak jsem již říkala, v určitém období se u nás zpívala všechna tři ordinária Josefa Olejníka, dále Korejsovo čtyřhlasé, ordinarium Karla Židka.

77 Letos v březnu jste se společně s několika dalšími sbory postarali o hudební doprovod bohoslužeb na Národní pouti do Říma. Navíc ve Svatém roce. To bylo za odměnu ...

Podle toho, jak to vezmete. Určitě za odměnu ne v tom smyslu, že bychom si to něčím zasloužili. Pro nás to byla hlavně velká zodpovědnost, vždyť máme tolik skvělých chrámových sborů! Z nějakých

📖 Děkovné uznání České biskupské konference

🏆 Z přebírání ocenění na Velehradě při Cyrilometodějské pouti 2025

důvodů volba padla na nás a my jsme přijali. Jako poutníci jsme navštívili všechny čtyři římské papežské baziliky – Lateránskou, sv. Petra ve Vatikánu, sv. Pavla za hradbami a baziliku Panny Marie Sněžné, podívali jsme se i ke hrobu a do baziliky svaté Cecílie v Trastevere. Úžasné!

Zpívali jsme dvakrát. V pátek 28. března u sv. Pavla za hradbami bohoslužbu křížové cesty a o den později u sv. Petra ve Vatikánu mši pro české poutníky. Zázitek na celý život! S pokorou a vděčností si uvědomujeme, a musím říct, že to byla asi nejvyšší pocta, které může amatérský chrámový sbor dosáhnout. Že zpívá v hlavní papežské bazilice Římě, dokonce ne u katedry, ale u konfese, tedy „pod tím baldachýnem“ nad hrobem sv. Petra. Mráz po zádech nám běhal už v době příprav. Asi v červnu (tedy tři čtvrtě roku předem) jsme obdrželi pozvání, od září začali zkoušet. V té době jsme ještě nevěděli, jaká bude liturgie, jaké přesně skladby máme zvolit. Jen to, že pouť je v postě, dále, že se asi bude zpívat státní hymna, hymna Jubilea, české ordinarium, rýsovala se podoba křížové cesty. Když jsme na podzim odjížděli na soustředění, vzali jsme si sebou plný kufr not a zkoušeli jsme všechno, všechny možné alternativy, které by mohly nastat. Až teprve v lednu byla podoba liturgie dokončena, jaké budou texty, jaký bude žalm. To už jsme si pak dělali soustředění jenom jednou za 14 dnů tady na faře. Varhaníka Viktora jsme si zapůjčili v Kutné Hoře, moc děkujeme. Zařizovali jsme si letenky,

ubytování, ve farnosti na nás uspořádali sbírku, která nám alespoň trochu pomohla s náklady. Ale jak nejsme zvyklí vystupovat koncertně, tak to byl dost velký stres. Obzvlášť pro mě, já to vždycky hodně prožívám a doma ze mě „rostou“. Měli jsme ve sboru i různé zdravotní obtíže, které se nám stavěly do cesty přímo při pouti v Římě. Ale zážitek to byl nádherný, neopakovatelný, věříme, že i pro poutníky, kteří se pouti zúčastnili.

„Při letošní poutní mši svaté na Velehradě jste za mimořádné působení v oblasti duchovní hudby obdrželi děkovné uznání ČBK. Při té příležitosti bylo zdůrazněno, že Cecilská hudební jednota z Ústí nad Orlicí patří mezi nejstarší kontinuálně působící hudební tělesa tohoto druhu ve střední Evropě.“

Ano, Cecilská hudební jednota od svého vzniku v roce 1803 nikdy nepřerušila činnost, ani za války, ani za totality, přežila cecilánskou reformu, návraty k chorálu, bouřlivý příchod kytar do kostela... v tom je její unikátnost. Na nás je, aby to tak zůstalo. Vždycky taky měla štěstí na skvělé pastýře, kteří jí přáli.

„Vaše hudební jednota je od roku 1996 je organizátorem Festivalu duchovní hudby sv. Cecílie pro chrámové sbory a varhaníky, který se v Ústí nad Orlicí koná každoročně v říjnu.“

Festival byl založen jako nesoutěžní přehlídka chrámových sborů a varhaníků. Za dobu jeho existence na něm

vystoupilo už na 90 varhaníků a přibližně stejný počet chrámových sborů.

Letošní jubilejní 30. ročník se konal v sobotu 11. října v našem děkanském kostele. Praxe je taková, že sbory dopoledne přijedou, nacvičí se program na mši, pak mají jednotlivá rozezpívání v kostele. Hodinu po poledni začíná blok vystoupení sborů a varhaníků a většinou v 16 hodin je sloužena mše svatá. Letošní celebrolval emeritní pomocný biskup Mons. Josef Kajnek, o kterém se ví, že má vřelý vztah k hudbě. Ve večerním programu se letos představil výborný vokální soubor OctOpus Vocalis z Brna. Sbory si naše podzimní setkání hodně pochvalují, rády sem jezdí. Letošek nebyl výjimkou.

„Jaké byly vaše hudební začátky?“

Já jsem začala asi v devíti letech zpívat ve schole se starším bratrem a sestrou, a když jsem chodila asi do šesté třídy, tak mně naše sbormistryně Maruška (Heylová) navrhla, jestli bych se nechtěla učit hrát na varhany. Pak jsem se dostala na konzervatoř v Českých Budějovicích, bylo mně 16 let a tam otevírali obor chrámová hudba, čímž byly míněny varhany, dirigování, liturgický zpěv, liturgika, latina. Bylo to hned v roce 1990 a dnes tento obor už neexistuje. Moc mě to tam bavilo a z této doby mi zůstali skvělí přátelé. Na vysoké škole jsem pak studovala hudební vědu a management v kultuře.

„Varhanice a sbormistryně, jak to jde zvládnout?“

Není to ideální, je to spíš provizorium, které snad nebude napořád. Ale tady to jde, protože varhanní stůl je, jak už jsem o tom mluvila, v liturgickém prostoru a většinu skladeb zpíváme a cappella. Ty s doprovodem sbor zvládne, stačí gesto jedné ruky, kývnutí hlavy. Nově mám k ruce šikovnou holčinu, učí se, už nás několikrát doprovázela. Sboru jsem se ujala v roce 2007. Byla jsem zrovna po rodičovské dovolené a děkan Vladislav Brokeš, který tady sloužil v letech 2005-2022, usoudil, že bych to teoreticky mohla stíhat. Do scholy jsem dříve chodila, repertoár jsem znala. Oslovil mě a já to vzala. Vzpomínám si, že když jsem oznamovala svým malým dětem, že od příští neděle tady v tom kostele budu hrát a vést sbor, tak se na mě tehdy asi sedmiletý syn podíval a s viditelným zděšením povídal: „A ty to umíš?“ V současné době učím také na ZUŠ Jaroslava Kociána v Ústí nad Orlicí klavír.

V Ústí funguje kromě nás paralelně schola mládeže, se kterou občas pracujeme na nějakém společném díle (jako třeba rozlučka s panem farářem, primice, nějaké svatby), máme ve farnosti dětský sboreček a trubače, takové slavnostní, poutní, vánoční. Ona ta CHJ měla vždycky i instrumentální složku. S novou liturgií byla tato složka poněkud upozaděna, ale možná přichází doba opětovného ožívání – ale ne formou návratu ke starému, doufáme, že to bude posun někam dopředu, uvidíme.

Ⓛ Doprovázet liturgii ve Vatikánu v Bazilice sv. Petra bylo pro Cecilskou hudební jednotu velkou poctou

77 Proč lidi chodí zpívat?

Líbí se jim zpívat blízko oltáře? Možná... Prožitek mše, je-li člověk aktivní, je jiný. Cítí se více vtažený a jeho zážitek je niternější, hlubší. Většinou s námi zpívají lidi, kteří navštěvují kostel, chodí ke svátostem. Věřím, že je to poznat z toho, jak to zpívání předávají. Vědí, o čem zpívají. Ne, že si přijdou zazpívat, protože je to baví. Do kostela by stejně šli, ale dají tomu ještě něco navíc.

Nové zájemce třeba přitáhne to, že jsme dobrá parta. Jezdili jsme na týdenní soustředění třeba na Šumavu, na nějakou faru. Ceny ale rostou, tak jezdíme na prodloužené víkendy. Měli jsme soustředění i na naší faře. Byli jsme tady od rána do večera, uvařili jsme si oběd, je nám pospolu dobře.

77 Nemohu se nezeptat. Jak jste přišla ke svému křestnímu jménu?

Dali mi ho rodiče, nic víc a nic méně. Jsem Cecilie, ale nejsem z hudební rodiny, v žertu spíš říkám, že jak jsem osmé dítě svých rodičů, tak jim došly nápady. Vždycky se mi líbily obrazy, kde ta svatá Cecilie s věncem na hlavě hrála na harfu, ale nic moc víc jsem o ní nevěděla. Tak si to teď vynahrazuji a doufám, že se bude za mě i za celou Cecilskou hudební jednotu vždycky v nebi přimlouvát.

Eva Zálešáková)

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Katharina Kunterová, Evi Gasserová

Děti objevují Vatikán

Zábavný i poučný příběh o Vatikánu, papežích a všem důležitém, s čím se můžete setkat v srdci křesťanského Říma. Pojďme s Eliškou, Vojtou a Markem prozkoumat Vatikán tak, jak bychom ho s dospěláky nikdy nepoznali! Tajemná zákoutí papežského státu. Pozoruhodné detaily ze života papežů. Váz., 64 s., 299 Kč

August Franzen

Malé dějiny církve

Přehledný a fundovaný text vypráví dějiny církve od vzniku Nového zákona až po začátek 21. století ve všech klíčových kulturních, politických i spirituálních souvislostech. Rozšířené o texty Rolanda Fröhliha (od roku 1965 do pontifikátu Benedikta XVI.) a Bedřicha Směkala (základní fakta českých církevních dějin). Malé dějiny církve se ve svém žánru staly světovou klasikou. Váz., 400 s., 499 Kč

Intronizace královéhradeckých biskupů v době baroka a osvícenství (1)

Kapitola I – Aby nedošlo ke skandálu

Intronizace, slovo cizího původu, se dnes už příliš nepoužívá. Spíše je nahrazováno srozumitelnějším a civilnějším pojmem „vedení biskupa do úřadu“. Nejedná se přitom o biskupské svěcení. V době baroka, kdy vzniklo Biskupství královéhradecké, bylo to roku 1664, byl tento akt velkou slavností a mimořádnou událostí pro město i pro celou diecézi. Intronizace biskupů procházely proměnami, které souvisely se změnou náboženské situace v českých zemích i v habsburském soustátí zejména v důsledku nástupu josefinismu a pod vlivem různých reformních hnutí. V případě Hradce Králové je též zajímavé sledovat, jak se do jejich průběhu promítaly vztahy města a biskupství. Proměňoval se též vztah biskupů k papeži, římské kurií i panovníkům. I tyto skutečnosti se projeví na intronizacích prvních patnácti biskupů v Hradci Králové, jimž se budeme v této sérii článků věnovat.

Za hlavního a nejviditelnějšího reprezentanta biskupova postavení ve společnosti bývala považována biskupská rezidence, která je trvalým a viditelným dokladem prestiže a moci úřední i osobní. Podobnou, byť v čase probíhající a nikoli trvale přítomnou reprezentativní funkci, měly mít i intronizace biskupů. Jednalo se o výjimečné slavnosti a není divu, že si na nich většina biskupů dávala záležet.

První královéhradecký biskup **Matouš Ferdinand Sobek z Bilenberka**, byl na biskupský stolec uveden **29. července 1665**. Předtím byl papežem Alexandrem VII. v této funkci potvrzen 10. listopadu 1664. Toto datum je obecně pokládáno za datum založení královéhradeckého biskupství a diecéze. Biskupské svěcení přijal 15. března 1665 v katedrále sv. Víta v Praze z rukou arcibiskupa Arnošta Harracha za asistence prvního litoměřického biskupa Maximiliana Rudolfa von

Schleinitz a pražského světicího biskupa Víta Daniela von Schiffenberg.

Při slavnostní intronizaci v Hradci Králové se ocitáme v raně novověkém městě a musíme konstatovat, že biskupa zde městští představitelé vnímali jako cizorodý prvek, který narušuje tradiční život městské komunity. Spory biskupa Sobka provázející založení a první roky existence biskupství ilustrují to, že prestižní postavení si museli biskupové ve městě dlouho a složitě budovat. Sobek si byl velmi dobře vědom negativního postoje města vůči své osobě i instituci biskupství a obával se, že slavnostní uvedení do úřadu neproběhne bez komplikací. Svědčí o tom jeho dopis broumovskému opatovi Thomasi Sartorioví, v němž se svěřuje, že je z celé záležitosti unavený a sklíčený a kvůli silným obavám ohledně průběhu intronizace veškeré pokyny ke slavnosti městu pro jistotu sepsal.

V první části se biskupovy instrukce týkaly výzdoby a uspořádání vnitřního prostoru katedrály Svatého Ducha. Chrám měl být co nejdůkladněji uklizen a vyzdoben, zejména pak hlavní oltář. Pro biskupa se měl postavit trůn na třech stupních a u trůnu sedadlo pro tři komisaře, a to pouze na jednom stupni. Podlaha se měla pokrýt kobercem kvůli většímu komfortu při pokleknutí. Je zřejmé, že Sobkovým zájmem bylo správné usazení osob, ale také reprezentace jeho postavení a úřadu tím, že bude sedět nejvýš z přítomných.

Dále si Sobek v dopise přál celou cestu od městské brány ke kostelu ozdobenou zelenými stromky, stejně tak i katedrálu. Stromky mezi sebou měly mít vzdálenost umožňující pohodlně projet kavalérii. Před mostem se měl postavit stan, kde by biskup přijal části oděvu (např. rochetu, mozetu) a pektorál, asi třicet kroků před branou pak druhý stan se stolem, na němž

(Sobkův pluviál a štola ze soupravy parament s aplikací českých granátů, zhotovených pro jeho biskupskou intronizaci roku 1665, foto z knihy Jany Croj Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence

by byla připravena další roucha a součásti oděvu a biskupské insignie – mitra, berla a prsten. Poté již Sobek v dopise sděloval přesné pokyny ohledně samotného průběhu slavnosti. Veškerý klérus dostal instrukci shromáždit se v sedm hodin ráno v katedrále i s minority při kostele sv. Anny (tehdy ještě na Pražském předměstí) a čekat, až se biskup přiblíží k městu. V tu chvíli mělo vyjít procesí ven k prvnímu stanu. Vně městské brány měli čekat pouze kanovníci oděni do pluvialů. Sobek si taktéž přál, aby nejdůstojnější z nich držel kříž, který poté nastaví biskupovi k políbení a přivítá ho krátkou řečí. Biskup se měl ve stanu obléknout. Klérus se mezitím měl seřadit před stanem po dvojicích, přičemž by neměl opomíjet svou hodnost. V Sobkově dopise je formulován jasný požadavek, aby jako první z děkanů kráčel chrasťecký děkan – aby byla demonstrována váženost biskupské rezidence v Chrasti, kde první královéhradečtí biskupové sídlili a byli vlastníky tamního panství.

Jakmile by klérus pozdravil biskupa, procesí by postoupilo k městské bráně, u níž měl být připraven druhý stan, kde by biskup oblékl zbylé části liturgického roucha. Mezitím by biskupovi vyjeli vstříc císařští komisaři, poté by jej pozdravili a zařadili se do procesí. Dále si biskup přál, aby jej bezprostředně před městskou

branou přivítala městská rada (senatus). Po biskupově odpovědi a požehnání mělo procesí pokračovat, přičemž čtyři hlavní radní byli vybráni k tomu nést nad biskupem baldachýn. Za klérem by šli zpěváci pějící písně a bubnující na tympany. Aby zpěv trval až do příchodu ke katedrále, písně se mohly opakovat. Sobek si uvědomoval organizační náročnost celé akce, a proto nařídil vybrat ceremoniáře, který by celé procesí řídil a určoval, kdy má zastavit, kdy se uvést do pohybu, kdy pokleknout apod.

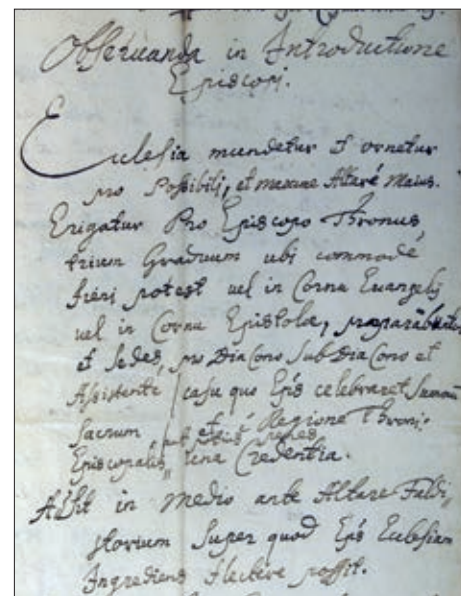
Sobkovým přáním bylo, aby po celou dobu vyzváněly zvony. Měly začít v momentě, kdy bude z věží vidět příjíždějící biskupův vůz, a umlknout až při příchodu biskupa k vítěznému oblouku. V tom okamžiku by také celé procesí zastavilo a vyčkalo, dokud by neskončilo uvítání od jezuitů. Po proslovení krátké řeči měl biskup projít skrz vítězný oblouk ke katedrále, před níž by mu jeden z kanovníků podal kropáč. Po co nejkratším pozdravu biskup zamýšlel zazpívat *Tē Deum laudamus* a přejít k oltáři, kde by odrecitoval modlitbu a poté usedl na trůn, kam by přicházeli klerici, aby mu políbili ruku na znamení věrnosti. Poté měl biskup přistoupit k oltáři, zapět *Veni Sancte Spiritus* a proslovit modlitbu k Duchu Svatému, po jejímž skončení by udělil požehnání. Následně Sobek plánoval usednout

s komisaři do připravených křesel, poté by komisaři promluvili k lidu. Slavnostní obřad měla uzavřít mše sloužená nejdůstojnějším z přítomných kleriků, která by byla zpívána či recitovaná, podle zbývajících množství času. Po skončení slavnosti měl klérus doprovodit biskupa do jeho obydlí.

Jak je vidno, Sobek nechtěl při průběhu svého uvedení do úřadu ponechat nic náhodě. Oprávněně se obával ignorace ze strany města, proto ve svém dopise do detailů určil i roli městské radě a jednoznačně určil rozmístění osob a jejich úkony. Řada pokynů odpovídá příručce pro biskupy *Caeremoniale episcoporum*, ale některé instrukce vycházejí ze specifické hradecké situace. (Jak ale uvidíme později, někteří biskupové tuto příručku zcela ignorovali.) V závěru Sobkova dopisu je jeho nedůvěra k Hradeckým nanejvýš očividná, jelikož je přímo vybízí k umírněnému chování, příkladné uvítací řeči a k tomu, aby nedošlo k žádnému skandálu: *ut absit scandalum*. Jaký byl skutečný průběh slavnosti se dočtete v příštím vydání Adalberta.

Petr Polehla)

Zpracováno dle publikace Petr Polehla, Eva Havlíková: *Intronizace královéhradeckých biskupů v 17. a 18. století*, Nakladatelství Pavel Mervart 2020.

Caeremoniale episcoporum, vydáno v Římě roku 1651. Podle této publikace utvářel M. F. Sobek svoje požadavky pro biskupskou intronizaci v Hradci Králové. ● První královéhradecký biskup Matouš Ferdinand Sobek z Bilenberka ● Sobkovy instrukce ohledně intronizace ze dne 25. července 1665 jsou uloženy ve Státním oblastním archivu Hradec Králové pod názvem První nařízení královéhradeckého biskupa, jaká mají být učiněna opatření při jeho introdukci do katedrálního kostela v Hradci Králové, (inv. č. 31, kart. 1)

Diecézní konzervátorské centrum poradí a pomůže

Vedle pastoračních center a Diecézního poutního centra existuje při Biskupství i Diecézní konzervátorské centrum. Účel přibližuje jeho vedoucí **Jana Tauchmanová**.

Proč slovo konzervátorské?

Pojem konzervátor se objevuje už s prvními většími památkovými zásahy, kdy měl konzervátor dohlížet na stav památek. Každá diecéze má své konzervátorské centrum, které se stará především o církevní movité památky. V práci jednotlivých diecézních konzervátorských center jsou odchylky podle potřeb jednotlivé diecéze, ale v základu je to stejné. Zřejmě má název vypovídat o tom, že na našem oddělení se mimo jiné snažíme památky zachraňovat a udržovat do dalších let, tedy konzervovat.

Co vše spadá do jeho gesce?

Jak již bylo naznačeno výše, veškerá činnost diecézního konzervátorského centra (DKC) souvisí s církevními památkami naší diecéze. Jedná se o historický inventář, který má umělecko-kulturní hodnotu a pochází nejčastěji z kostelů, kaplí a dalších sakrálních staveb. Farnosti se na naše centrum obrací při potřebě restaurování movitých kulturních památek jako jsou oltáře, sochy, obrazy, ale třeba i liturgické předměty. Samostatnou skupinou jsou potom také varhany, které řeší hlavně pan organolog, ale v naší spolupráci se záležitosti ohledně restaurování varhan zpracovávají též. Pokud nás o to farnosti požádají, zajišťujeme všechny nezbytné kroky, od prvotního kontaktu s restaurátorem, podávání žádosti o vydání závazných stanovisek u městských a krajských úřadů, přes podání žádosti o dotace až po jejich konečné vyúčtování. Po domluvě s farnostmi se

účastníme v průběhu restaurování kontrolních dnů, kde probíhají konzultace nad aktuálním stavem památky a řeší se další postup prací. Vše týkající se obnovy také často projednáváme s vikariátními stavebními technikami.

Předpokládám, že úzce spolupracujete s muzei a galeriemi.

Ano. Naše práce spočívá v komunikaci s těmito institucemi, které mají zájem o výpůjčku uměleckých předmětů na výstavu, dále v komunikaci s Národním památkovým ústavem, s nímž konzultujeme restaurátorské záměry, dokumentaci a evidenci památek. Rovněž jsme v kontaktu s Ministerstvem kultury. To nám např. pomáhá zajišťovat navrácení odcizených předmětů, které se v minulosti dostaly do zahraničí. Aktuálně máme jednu sochu až ve Stuttgartu, kde řešíme její převoz do ČR a před nedávnem se pro další sochu jelo do Salzburgu. Pod naše oddělení také spadá správa depozitáře s uměleckými sbírkami. Vyhledávání informací o památkách v literatuře nebo prohledání historických inventářů by se ale neobešlo bez společné práce s biskupskou knihovnou a archivem. Ty nám jsou v tomto velmi nápomocní. Díky tomu se někdy zadaří i taková dobrá věc, jako získat unikátní předmět velké historické hodnoty jako nedávno nalezená matrice tiskové měděné desky mapy diecéze. Toto je asi takový základní výčet naší rozmanité práce.

Asi neplést s restaurátorským centrem...

Restaurátorské centrum, to už je to praktické, kde se jednotlivé předměty opravují a restauroují. V diecézi nemáme restaurátorskou dílnu (centrum), kterou by zřizovalo biskupství a restaurátoři pracovali jen pro nás. V dnešní době restaurování dělají ve svých dílnách odborníci, kteří na restaurátorské práce mají licenci. U nás se řeší ta teoretická část, tedy „papíry“ aby bylo vše v pořádku a podle zákona.

Kdy se na vás mají farnosti určitě obracet?

V podstatě kdykoliv, když chtějí začít opravovat cokoli z vybavení kostela či fary a nechtějí to řešit sami. Dále se na nás musí farnosti obracet, když je kontaktují badatelé, aby si mohli v kostele vyfotit konkrétní předmět pro svoji odbornou práci, anebo v případě, že někdo projeví zájem o filmování v dané lokalitě.

Dá se říci, kolik položek pod vaše centrum spadá a jaké druhy věcí například?

Přesné číslo vám neřeknu. Jedná se o vybavení kostelů-oltáře, kazatelny, sochy, obrazy, křtitelnice, lavice... Vše, co si v církevní stavbě dovedete představit. Je toho opravdu velké množství. Dá se říci, že všechny předměty z církevních objektů celé královéhradecké diecéze. Některé předměty jsou zapsanou kulturní památkou a mají přednostní péči, ale i o takzvané nezapsané památky je potřeba náležitě pečovat.

77 Jdou přes vás restaurátorské zásahy na všech obrazech, sochách a dalších předmětech, které jsou evidovány v diecézi?

Většinou ano. Někteří kněží a stavební technici si restaurování řeší a domlouvají s úřady a restaurátory sami, ale přes naše oddělení projde alespoň smlouva o dílo, která ve většině případů musí být schválena Biskupstvím.

77 Asi máte na starosti i zapůjčování předmětů na výstavy, případné publikování informací v knihách.

Pokud některé muzeum či galerie plánuje uskutečnit výstavu, kde vysloví přání mít vystaven předmět, který je ve vlastnictví farnosti či Biskupství a je po vzájemném jednání projeven souhlas s výpůjčkou, připravujeme pro farnost na základě předaných údajů smlouvu o výpůjčce. V současné době chystáme prodloužení výpůjček z celé diecéze pro dlouhodobou výstavu „Andělé na návší“ v piaristickém kostele Nalezení sv. Kříže v Litomyšli. Jestliže je naše dílo zapůjčeno a vznikne v rámci výstavy katalog, kde jsou publikované zapůjčené předměty, farnost by měla obdržet tento katalog výstavy, což je jedna z podmínek smlouvy o výpůjčce.

77 A co kostely, fary? Jakékoliv zásahy jdou také přes vás?

Spolupracujeme úzce s Odborem správy majetku na Biskupství při převezech kostelů, protože převod kostela nezahrnuje jen budovu, ale týká se i jeho vnitřního vybavení. Co se týče nemovitostí jako jsou fary, kostely a jiné sakrální stavby, tak jejich opravy a údržbu řeší s farnostmi stavební technici a stavební oddělení Odboru správy majetku. Naše oddělení má na starosti pouze movité předměty.

77 Co když chce někdo pořizovat obrazové materiály či v nemovitostech natáčet film, rozhlasový pořad atd?

Další záležitostí, kterou připravujeme jsou badatelské žádosti, nezbytné pro

schválení vstupů do diecézích objektů za účelem filmování a focení. Pořizování těchto materiálů je podmíněno Žádostí o povolení badatelské/publikační činnosti a Žádostí o pořizování filmových záběrů, které schvaluje naše Biskupství. Nejprve s tím však musí farnost souhlasit, aby vůbec mohlo dojít k tomuto povolení. Standardně to funguje tak, že zájemce o vstup do kostela za účelem focení či natáčení nejprve kontaktuje statutárního zástupce farnosti, se kterým se domluví, jak by návštěva a publikování mohlo probíhat a pokud statutar souhlasí, tak žadatel posléze vyplní formulář žádosti. Formulář je ke stažení na stránkách biskupství pod našim konzervátorským centrem. Samozřejmě rádi s žádostí pomůžeme, když je něco nejasné. Poté u nás žádost připravíme k podpisu.

(Jana Tauchmanová, vedoucí Diecézního konzervátorského centra

77 Odborné posudky na předměty také zpracováváte?

Na přípravu odborných posudků nemáme oprávnění. Můžeme pouze dát naše doporučení. Pokud je zapotřebí mít kvalitní posudek, oslovujeme odborníky, kteří jej pro nás zpracují.

77 Jakou nejstarší věc máme v diecézi? Předmět a stavbu...

Když o tom přemýšlím, tak jednou z nejstarších staveb v naší diecézi je kostel sv. Jakuba v Jakubu u Kutné Hory. Jedná se o románský kostel z poloviny 12. století. Na jižní fasádě tohoto kostela se nalézají nejrozsáhlejší soubor dochovaných románských plastik u nás, který je ceněn mnohými odborníky. K nejstaršímu předmětu bych řekla, že to jsou gotické madony z konce 14. století. Mnohé z nich byly vystaveny v roce 2020 na výstavě „Uprostřed Koruny české, Gotické a raně renesanční umění východních Čech 1250–1550“, která se konala v Muzeu východních Čech v Hradci Králové a v Regionálním muzeu v Chrudimi. Vzhledem k tomu, že se jedná o díla s vysokou umělecko-historickou hodnotou, tak většina z nich je dlouhodobě zapůjčena Národní galerii do expozice středověkého umění v Anežském klášteře, kde jsou ke shlédnutí během otevírací doby.

77 Máte pro farnosti nějaké sepsané pokyny, kdy a jak, pokud se má s něčím manipulovat či cokoliv se dít se starožitnostmi?

Přesné pokyny nemáme, v našem oboru je každá věc velice individuální, tak jako každá movitá památka, která si vyžaduje vlastní osobní přístup. V každém případě platí, že opatrnosti není nikdy dost. Pokud se s historickým majetkem cokoliv děje nebo je potřeba jej např. uložit jinam, je dobré nás o tom informovat, abychom o daných věcech měli přehled a případně mohli pomoci. Zároveň pokud se jedná o kulturní či národní kulturní památku je zapotřebí vždy postupovat podle památkového zákona a vše oznamovat a konzultovat s příslušnými úřady a s NPÚ.

77 Mohou vám kdykoliv zavolat o radu? Přijedete se podívat osobně?

Určitě. Naše oddělení je tu pro farnosti a kněze. Neváhejte se na nás obrátit a pokud je to v našich silách, tak rádi pomůžeme a když bude potřeba přijedeme se do farnosti podívat osobně.

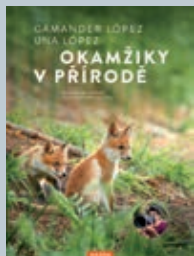
(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Gamander López

Okamžiky v přírodě

Sourozenci Una a Gamander Lópezovi otevírají svět přírody, v němž se stáváme tichými hosty a vnímavými objevovateli. Una svými příběhy zachycuje křehkost setkání se zvířaty, Gamander je proměňuje ve fotografie plné jemnosti a krásy. Společně zvou čtenáře k zastavení, naslouchání a objevování kouzla všedních chvil, v nichž příroda ukazuje svou prostou a nenápadnou krásu. *Váz., 240 s., 479 Kč*

Tracy Chevalier

Sklářka z Benátek

Příběh ženy, která se odváží tvořit, i když jí to svět zakazoval.

Murano, 1486. V září sklářských pecí tajně přihlíží mladá Orsola Rossová práci slavné Marietty Barovierové, která tvoří korálky, jež změni svět. Orsola si je okamžitě zamiluje – a s nimi i zakázané řemeslo. Když její otec nečekaně zahyne, musí podpořit rodinnou dílnu a bojovat o přežití jména Rosso. *Váz., 405 s., 499 Kč*

Pojďte, dobří i hříšníci

Kniha s podtitulem „Procházka chrudimskými kostely“ je určena obyvatelům města Chrudim, turistům, ale také milovníkům historie a památek, učitelům, studentům a dalším zájemcům. Je věnována sakrálním stavbám v Chrudimi a jejich památkám. Publikace obsahující více než tisíc fotografií, má dvě části. V jednotlivých kapitolách první části jsou popisovány všechny chrudimské kostely a kaple pocházející z různých období, počínaje gotikou. Arciděkanství kostel Nanebevzetí Panny Marie byl založen ve 14. století, stejně tak kostel sv. Kateřiny a dnes už neexistující kostel sv. Jana Křtitele. Beze stop zmizel starý dominikánský kostel Panny Marie, který byl zbořen již v roce 1421. Z gotiky pocházejí i první zmínky o kostele Povýšení svatého Kříže. Roku 1521 byl dostavěn hřbitovní kostel sv. Michaela, v roce 1665 byl vysvěcen kapucínský kostel sv. Josefa, dnešní Muzeum barokních soch. Z roku 1890 je evangelický kostel, Husův sbor byl postaven v roce 1935. Během 17.–20. století vzniklo ve městě několik kaplí, většina z nich již zanikla. Každá kapitola knihy začíná stručnou historií objektu a pokračuje popisem jeho jednotlivých památek.

Celkem je v knize uvedeno více než sedm set památek – obrazů, soch, oltářů, liturgických předmětů, náhrobníků, architektonických prvků a podobně. V druhé části knihy je obsáhlý slovník postav a pojmů, zmiňovaných v části první. Obsahuje přes dvě stě třicet hlavních hesel a téměř pět set podhesel. Publikaci doplňuje seznam více než dvou set archivních a dalších použitých pramenů.

Už po třinácté se bude tančit a pomáhat

Římskokatolická farnost – arciděkanství Jičín pořádá již **XIII. Královský bál** s mottem *Tančíme a pomáháme*. Tak, jako předešlé roky, věnujeme i letos výtěžek plesu Domácímu hospici Duha v Hořicích. Čeká vás bohatý program s nevšedním tanečním vystoupením, bohatá tombola, tradiční volba královny a krále plesu, a to vše za hudebního doprovodu kapely Levou Rukou Band.

XIII. Královský bál se bude konat 22. listopadu 2025 od 19 hodin v Kulturním domě ve Valdicích

Vstupenky v předprodeji můžete zakoupit za 300 Kč v Městském informačním centru Jičín od 1. listopadu, na místě pak za vstupné zaplatíte 350 Kč. Doprava autobusem z Jičína do Valdic je zajištěna. Bližší informace najdete na facebookových stránkách www.facebook.com/kralovskybal.

Dosavadní výtěžek této benefice již dohromady činí již více než milion korun, všem, kteří se doposud osobně či sponzorsky podíleli na tak krásném výsledku patří velký dík. Loni jste pomohli částkou 102 000 Kč. Pokračujme v dobré věci a přijďte otevřít plesovou sezónu do Valdic i letos. Těšíme se na Vás!

Jiří Drška)

Diecézní centrum pro seniory

Senioři na vlnách nejdelší české řeky

Barokní areál Skalka byl v předvečer svátku sv. Václava cílem poutníků z Diecézního centra pro seniory. Unikátní místo nad Mníškem pod Brdy, v čase naší návštěvy poměrně větrné, sestává z kostelíka sv. Máří Magdalény, bývalého kláštera, poustevny (rekolekčního domu) a křížové cesty.

Kostelík dal postavit syn zakladatele zámku v Mníšku Servác Ignác Engel po velké morové epidemii, která se nevyhnula ani jeho rodině. Vzorem pro stavbu byla kaple v jeskyni La Sainte Baume v jižní Francii, kde svěťice podle legendy třicet let žila. Slavného architekta Kryštofa Dientzenhofera inspiraci zhmotnil do podoby českého baroka. Ze stěn a stropu visely krápníky, podlaha byla pokrytá oblázky z nedaleké Berounky. Na výzdobě interiéru se podíleli vynikající barokní tvůrci – např. řezbář Jan Bendl nebo malíř Karel Škréta.

Kostelík sv. Máří Magdalény na Skalce prochází v současné době, jak jsme se mohli přesvědčit, rozsáhlou rekonstrukcí. Poutní mše se proto konala venku, u vchodu. Sloužil ji P. ThLic. Ing. Jiří Heblt, farář farnosti Hradec

Králové-Pouchov, který jel s námi jako duchovní doprovod. Poutníkům připomněl, že z vůle papeže Františka byla v červnu 2016 liturgická „památka“ sv. Máří Magdalény povýšena na „svátek“.

„Prošli jsme si křížovou cestu, kolem jezírka s lekníny až k poustevně, ve které pobýval i kardinál Miloslav Vlk. Ohřáli jsme se v klášteře Skalka a prohlédli si tam malou výstavu obrazů. Odjížděli jsme plni vděčnosti našemu Pánu za vanutí Ducha Svatého,“ napsala ve své vzpomínce účastnice pouti Věra Šimková z České Třebové.

Osvěžení na duchu vydali se poutníci hledat Ztracený Mlýn na Slapech. Název restaurace, do které jsme mířili, je více než příhodný. Vznikla po rozsáhlé rekonstrukci jedné z budov starého mlýna. Jídlo bylo vynikající, ale bylo třeba si pospíšet. Autobus nás odvezl na Slapskou přehradu a před námi byla více než tříhodinová plavba parníkem Vltava do Prahy.

Historický kolesový parník Vltava brázdí naši národní řeku od roku 1940, kdy Pražská paroplavební společnost renovovala svoji lodní flotilu. Po druhé světové válce měla parníků celkem 17, postupně

Barokní areál Skalka, cíl poutníků

však chátraly, byly vyřazovány z provozu, až zbyly jen dva – Vltava a Vyšehrad.

Mimochodem, na jeho palubě otevřeli začátkem září jediné Muzeum paroplavby u nás. Expozice na parníku, kotvicím poblíž Jiráskova mostu na Rašínově nábreží, připomíná 160 let Pražské paroplavby. Na počátku 20. století převezla až dva miliony cestujících ročně. V minulosti to byly právě lodě, které propojovaly pražskou aglomeraci od jihu a nahrazovaly hromadnou dopravu.

Ale zpátky k našemu parníku Vltava. Byl konstruován kratší a užší, aby snadno a bezpečně proplouval plavebními komorami na nejvytíženější trati Praha – Štěchovice, pro kterou byl původně určen. Vyrobený byl v loděnici PRAGA v Praze-Libni. Po několika zdrženích byl na vodu spuštěn koncem srpna 1940, tedy před 85 lety. Během německé okupace musel i parník Vltava, podobně jako řada jiných lodí, plout pod německým názvem Moldau, nadále ale po své obvyklé trase do Štěchovic. Plavil se po ní až do roku 1990, kdy byl jako poslední provozuschopný po nehodě odstaven.

Při vstupu na palubu jako by se zastavil čas. Parník, který je kulturní památkou České republiky, byl totiž v roce 2009

Součástí cesty poutníků z Diecézního centra pro seniory byla i plavba parníkem Vltava.

kompletně zrestaurován. Dlužno podotknout, že s velkým citem pro detail a s úctou k původnímu pojetí. Naše plavba začala na Slapech a pokračovala vltavským údolím mezi zalesněnými stráněmi i holými skalami z legendárního kraje trampů do matičky stověžaté. Třebenice, Štěchovice, u Davle leží v řece Ostrov sv. Kiliána, na němž do roku 1419 stával Ostrovský klášter. Měchenice, Vrané nad Vltavou, Zbraslav, Modřany, Braník, Podolí, starobylý Vyšehrad a naproti přes řeku, v paprscích zapadajícího slunce, Pražský hrad. Počasí nám přálo, plavba v dobré společnosti utekla jako voda ve Vltavě. Byl čas na povídání a vzpomínání, skleničku dobrého vína i na společnou fotku na památku. Potkali se dávní známí, přibylí noví. A to je, oč tu běží ... jak by pravil klasik. Aby nikdo nebyl sám. Tak zase příště, přátelé. Amen. A snad výjimečně také vodácké ahoj!

Eva Zálešáková)

Katechetické a pedagogické centrum

Čtyři postavy, které učí čekat na Mesiáše

(Pozvánka

**Diecézní centrum
pro seniory
prosinec 2025**

Zveme vás na naše akce

- **2.– 4. 12. Adventní zájezd** do Drážďan, Moritzburgu (zámek, kde se točila pohádka Tři oříšky pro Popelku), Teplic a Prahy (návštěva Arcibiskupství pražského a modlitba u Pražského Jezulátka) + odpočinek v termálech Bad Schandau a Teplice
- **11. 12. Tradiční adventní setkání seniorů** v Hradci Králové

Těšíme se na setkání s vámi!

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel.: 737 215 328, 734 435 360,
e-mail: dcs@bihk.cz
www.simeon.cz

Každý z nás asi už někdy na něco čekal. Čekání je zvláštní čas. Máme pocit jako by se čas zpomalil. Každá minuta se natahuje a my najednou vnímáme drobné okamžiky, které jinak přehlízíme. Každý zvuk, každý úsměv a každý pohled se stává významnější, protože čekání nás učí přítomnosti. V pomalém čase čekání se nám otevírá prostor pro hlubší porozumění, pro radost z malých věcí a pro mnohá uvědomění.

Takovým časem je jistě i advent. Nebo by měl být. Dnešní doba nás totiž uvádí do jistého paradoxu zpomalení uprostřed neustálého předvánočního spěchu. A k tomuto zpomalení může dobře posloužit náš nový lapbook, který jsme připravili pro děti i jejich dospělé. Tato interaktivní kniha, kterou si můžete společně vytvářet v klidu a teple svého domova, vám poskytne čas zastavit se sami se sebou i s ostatními, naslouchat Božímu slovu a prožít advent s nadějí a tvůrčím srdcem.

Adventní lapbook je rozdělen na čtyři týdny, každý věnovaný jedné biblické postavě, která byla součástí Božího příběhu o příchodu Mesiáše. První z nich je

David, kterému Bůh slíbil, že jeho potomek bude králem na věky. Další postavou je Izajáš, který přinášel lidem slova naděje a který hlásal, že Mesiáš dostane jméno Emanuel, to je "Bůh s námi" a že přinese mír a radost. Poslední dva týdny jsou věnovány poutníku Simeonovi a Anně, kteří nám mohou být příkladem trpělivého čekání, vytrvalé modlitby a citlivého naslouchání.

Lapbook, k jehož tvorbě potřebujete jen nůžky a lepidlo, vás a vaše děti seznámí s inspirujícími biblickými postavami a jejich proroctvími, která ukazují, jak Bůh naplňuje svůj plán. Díky němu prožijete čas plný rozhovorů, úvah, vlastních výzev, ale také čas důvěry, trpělivosti a radosti z příchodu Ježíše. Tento adventní lapbook se tak stane mostem mezi biblickým příběhem a vašim každodenním životem.

Kompletní materiál k výrobě adventního lapbooku naleznete na našich webových stránkách www.bihk.cz v sekci katechetické a pedagogické centrum.

Markéta Rumpíková)

Diecézní centrum pro rodinu

„Poušť a pokušení“

Dnešní příspěvek navazuje na předchozí díl (Adalbert 10/2025 – inspirováno knihou **Anselma Grüna: Nebe začíná v tobě**) a nese téma pouště a pokušení. Kde se pokušení bere a co z něho člověk může vytěžit, nechá-li se vést Láskou? Pouštíme se do úvah, které jsou zkušenostmi pouštních Otců v praxi života.

Ten je sice na první pohled zdánlivě vzdálen od rodinného života uprostřed společenství, ovšem přináší skutečnosti, které často popisují zápas každého z nás právě uprostřed rodin a společenství. Tyto zkušenosti jsou vzácné. Cyklus příspěvků včetně toho dnešního sleduje příběh a zápas mnichů, kteří poznávají sami sebe, své srdce a svého Tvůrce. Děje se tak v tichosti a mlčení sebe sama, které umožňuje vidět to, co je jinak v „hluku“ tohoto světa našim očím skryto. Tehdy se poodkrývá skutečnost, která je v nás samých dosud nepoznaná, jejíž odhalení ve světle Pravdy přináší významný růst a posun člověka.

Název knihy *Nebe začíná v tobě* v přenesené interpretaci také naznačuje: je potřeba začít sám u sebe; je potřeba poznat sám sebe pravdivě. Je to něco, co nemůžeme „obejít“, pokud chceme v životě dojít dál, než jsme. Musíme se setkat sami se sebou a utkat se tak v zápase, nejspíš podobně, jako Jákob ve svém osobním příběhu. Nechat se Bohem proměnit dává smysl našemu životu, zvláště pokud jej už na své duchovní cestě v horizontu nejrůznějších událostí ztrácíme. Možná je to ten nejsmysluplnější začátek každé spirituální cesty, po které bychom se chtěli ubírat. Cesta křesťanů je vzácná a jako křesťané bychom ji měli „umět“ i autenticky nabídnout těm, kteří se v dnešním „hektickém“ světě ztrácejí, hledají a dosud nenalézají. Nabídnout vysvětlení mezi pomíjivostí tohoto světa a věčností.

Životní zkušenost a postoj mnichů, kteří stojí tváří v tvář sobě a Bohu, nabízí pomoc a pochopení ve srozumitelnosti toho, co nejspíš všichni v praxi života

zakoušíme a potřebujeme „řešit“ bez ohledu na víru a vyznání. Jako lidské bytosti stvořené – z Lásky pro Lásku – jsme předurčení k trvalému štěstí, které je od počátku záměrem Stvořitele. Tedy máme ten nejkrásnější společný cíl, který by měl být k „přečtení“ právě uprostřed Ježíšovy církve, která by měla být především obrazem Jeho Lásky.

” Život člověka se vyznačuje stálým zápasem. Nemůžeme žít prostě jen tak v klidu. Musíme se postavit tváří v tvář pokušení, která s sebou život přináší. A nebude doba, v níž bychom si mohli odpočinout na vavřínech. Pokušení nás budou provázet až do konce života.

Proměna každého jednotlivce Bohem je proměnou i celého těla, všech údů, které společně mysticky tvoříme. Kéž nám tedy i následující text přinese malý, avšak patrný krůček k odvaze posunout se dál ... Nejen nám, kteří jsme křesťany, ale i těm, kteří Evangelium dosud neslyšeli a nepoznali. Kéž jsme šířiteli této životní, úžasné zprávy plné naděje jako živý nástroj Duha Svatého. V souladu s přesvědčením a prorockým slovem o budoucnosti křesťanů teologa **Karla Rahnera** († 1984): „*Křesťan zítřka bude buď mystikem, nebo nebude vůbec...*“

Poušť a pokušení

Velkým tématem mnišství je poušť. Mniši odcházejí vědomě do pouště, aby tam byli sami a hledali Boha. Poušť

považovali naši tehdy žijící bližní za místo, kde se zdržují démoni. Antonín odchází do pouště, aby tam bojoval s démony, aby zde zmenšil a oslabil jejich doménu. Bylo to hrdinné rozhodnutí, proniknout do této oblasti. Bylo to současně vyhlášením války démonům, kteří se mu zjevovali a snažili se jej ze svého působíště vyhnat. Antonín věřil, že tomuto boji bude ve světě o něco jasněji a zdravěji. Kdyby se mu podařilo demony porazit, měli by i mnohem menší moc nad lidmi ve světě. Do té míry byl jeho zápas s démony také zástupnou obětí za svět. Je to jeho přispění ke zlepšení světa. Sám ze světa odešel, aby se mohl v boji s démony zasadit o spásu světa. Poušť je pro Antonína místem, kde se mu démoni jasněji a nepokrytě ukáží. Tak jako byl Ježíš ďáblem pokoušen na poušti, když jej tam Duch Svatý zavedl, tak musí i mniši, kteří odcházejí do pouště, počítat s tím, že zde budou muset zápasit. Mnich je ve své podstatě bojovníkem. A starým Otcům přísluší chvála, když v boji s nimi zvítězili.

Když opustil Ježíše ďábel, tu přišel anděl a sloužil mu. Hora pokušení se mění v místo ráje. Tuto zkušenost získávají i mniši. Poušť není jenom rejdištěm démonů, ale i místem, na němž se nemůžeme skrýt před vlastní pravdou, v níž jsme bezohledně konfrontováni sami se sebou a svými stinnými stránkami. Poušť je současně i místem největší Boží blízkosti.

Tak se s pouští seznámil i izraelský národ: jako s místem nejbližším Bohu. Bůh vedl izraelský národ pouští, aby jej dovedl do vyvolené země. Tak Bůh vede mnichy do pouště, aby zde obstáli v boji s démony a aby tak mohli přejít do země míru, do země, v níž budou stále patřit na Boha. Pro Izrael byla poušť místem zkoušky a místem velebení Boha. S ohledem na své dějiny přijal Izrael dobu strávenou na poušti jako privilegovaný čas. Byla to doba, kdy si Bůh Izrael oblíbil, vzal jej na svá ramena a přitahoval jej poutem lásky

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednávky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Pina Baglioni

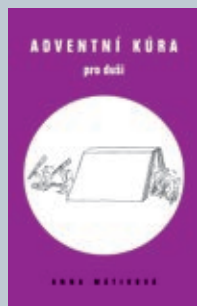
Svatý Filip Neri

Svatý Filip Neri (1515–1595) je nadčasový světec, který svým charismatem přitahuje a oslovuje dodnes. Jeho život se odvíjel ve velmi turbulentní době a on sám byl postavou plnou paradoxů. Stal se zakladatelem slavného Oratoria, živého společenství křesťanů od ševců po kardinály, a nakonec i kněžské řeholní kongregace. Svatořečen byl už v roce 1622. Brož., 144 s., 249 Kč

Anna Mátíková FSP

Adventní kúra pro duši

Kniha nás zve, abychom v Adventu „rozbalili“ dary Božího slova, jež nám v tomto období štědře naděluje mešní liturgie. Někdy ale potřebujeme znovu objevit, jak lze spolupracovat s Boží láskou a milostí, abychom mohli ještě horlivěji čerpat z pramenů spásy. Může posloužit k duchovní obnově jednotlivců i společenství. Brož., 192 s., 249 Kč

(srov. Oz 11). A Bůh Izraeli přislíbil, že jej opět vyvede na poušť, aby mohl mluvit k jeho srdci. A že doba strávená na poušti bude novou dobou námluv: „*Proto ji přemluví, zavedu na poušť a budu mluvit k jejímu srdci*“ (Oz 2,16).

Tak prožívali mniši poušť jako místo, kde byli Bohu blízko, kde mohli intenzivně pocítit Boží lásku, protože jim v tom nebránily žádné svody světa. Ale aby mohl mnich pocítit Boží blízkost, musí podstoupit zápas. Zápas s démony s sebou přináší mnohá pokušení. Tím, že mnich v pokušení obstojí a zvítězí, roste jeho síla a niterná čistota. Pokušení v podstatě k životu mnicha patří. Tak říká otec Antonín: „*Velkým dílem člověka je, že klade svůj hřích před Boží tvář a že počítá s pokušením do posledního dechu*“ (Apophthegmata 4).

Život člověka se vyznačuje stálým zápasem. Nemůžeme žít prostě jen tak v klidu. Musíme se postavit tváří v tvář pokušení, která s sebou život přináší. A nebude doba, v níž bychom si mohli odpočinout na vavřínech. Pokušení nás budou provázet až do konce života. Na jiném místě Antonín říká: „*Nikdo nevejde bez pokušení do Božího království. Odejmi pokušení a nebude nikoho, kdo najde záchranu*“ (Apophthegmata 5). Pokušení je pro Antonína zřejmou podmínkou vstupu do Božího království. Jeho prostřednictvím získává člověk cit pro pravého Boha. Bez pokušení by byl v nebezpečí, přetvořit

si Boha ke svému obrazu. V pokušení člověk skutečně cítí svůj odstup k Bohu a rozdíl mezi člověkem a Bohem. Člověk je ve stálém zápasu, zatímco Bůh spočívá v klidu. Bůh je absolutní láska, zatímco člověk je stále pokoušen zlem.

Mniši vidí v pokušení pozitivní věc. Jeden z Otců to vyjadřuje následovně: „*Jestliže strom není zmítaný větrem, neroste a nezakoření se pořádně. Tak je tomu i s mnichem: jestliže není pokoušen a pokušení nepřekoná, nestane se mužem*“ (Les sentences, N 396). Je to jako v příběhu o palmě: Zlý muž se rozčiloval nad mladou krásnou palmou. Aby jí uškodil, dal jí do koruny velký kámen. Ale když šel po letech kolem, zjistil, že palma je hezčí a větší než jiné kolem. Kámen ji nutil, aby zarývala své kořeny hlouběji do země, a tak mohla růst i výše. Kámen se jí stal výzvou. Tak jsou i pokušení výzvou mnichovi. Nutí jej, aby se hlouběji zakořenil do Boha, aby Bohu mnohem více důvěřoval. Ukazují mu, že vlastní silou pokušení nezvládne. Stálý zápas jej vnitřně posilní a umožní mu vyzrát v muže.

Zápas s pochybnostmi a pokušeními patří k podstatě člověka. Musíme počítat s tím, že nás naše vášně budou pokoušet. Mniši mluví o démonech, kteří s námi bojují. Mají tím na mysli to, že se v nás objevují síly, které nás odvádějí směrem, kterým vědomě nechceme jít. Vyjadřují tak zkušenost, že nejsme jednoznační, že námi různé naše myšlenky a pocity

zmítají sem a tam. A označují tak síly, které jsme zatlačili do stínu a do nevědomí. Navzdory naší snaze řádně žít, vyvstávají v nás myšlenky, hodit vše přes palubu a všechny příkazy ponechat stranou.

Bylo by naivní si myslet, že stačí naplňovat přikázání a chtít dobro. V našem nitru zuří boj mezi dobrem a zlem, mezi světlem a tmou, mezi láskou a nenávistí. Pro mnichy je to zcela normální. Není to nic špatného, ale člověk se tak osvědčuje. Dnes bychom asi řekli: Takový člověk prožívá svůj život vědoměji. Zná své stinné stránky. Počítá s tím, že v jeho nevědomí jsou ještě síly, které nezná, s kterými musí zacházet opatrně.

Pokoušení, říkají mniši, z nás dělá muže. Umožňují nám dotýkat se kořenů, které nesou celý strom. Postavit se pokoušení, znamená vypořádat se s pravdou. K tomu říká jeden otec: „*Odejmi pokoušení a nikdy se nestane svatým, neboť když zmizí pokoušení, zmizí i věčný život. Ve skutečnosti jsou to pokoušení, která připravila světci jeho korunu*“ (Les sentences, N 595).

Někdo se tedy může zamýšlet nad tím, když v modlitbě „Otče náš“ prosíme o to, aby nás Bůh neuváděl v pokoušení. Ale Ježíš zde mluví o jiném pokoušení, o pokoušení odpadnutí. „*Nedovol nám dospět do situace odpadnutí, tak uči apoštoly Ježíš, který za ně o totéž prosí (srov. Lk 22,31nn.; také Jan 17,14nn.)*“ (Grundmann, Matthäus 203). Mniši naproti tomu myslí na pokoušení, které v nás působí naše myšlenky, naše vášně a démoni. Tato pokoušení k nám patří a zpevňují nás. To ale také znamená, že nemůžeme přijít k Bohu v bělostných šatech. Spíše se k nám hodí, že zápasíme s démony a že v tomto zápasu často utrpíme zranění. Mniši nežádají, abychom byli perfektní a bezchybní, korektní a bezúhonní. Kdo se utká s pokoušením démonů, setká se s pravdou své duše, odkryje v sobě propast svého nevědomí. Zralými lidmi se staneme tehdy, jestliže se této pravdě postavíme tváří v tvář, jestliže v pokoušení obстоjíme.

K tomu říká jeden otec: „*Jestliže se k Bohu modlíme: Neuved nás v pokoušení! (Mt 6,13), pak neprosíme o to, abychom*

nebyli pokoušeni, neboť to by nebylo možné, ale o to, aby nás toto pokoušení nepohltilo a abychom nedělali něco, co se Bohu nelíbí. To znamená: neupadnout v pokoušení“ (Apophthegmata 1159). Pokoušení nás přivádí blíže k Bohu. Tak to viděl Izák z Ninive: „*Bez pokoušení nepocítíme Boží péči o nás, nezískáme důvěru v něho, nenaučíme se moudrosti ducha a Boží lásku v duši neupevníme.*“ Před pokoušením se člověk obracel na Boha s prosbou jako cizinec, ale poté, co z lásky k Bohu v pokoušení obstál, aniž by se jím nechal ovlivnit, od té chvíle jej Bůh považuje za někoho, kdo mu půjčil a je tedy oprávněn od něj přijímat úrok, a za přítele, který pro jeho vůli svedl boj s nepřátelskou mocí (Izák 329). Tato slova ukazují, že mniši neměli strach z pokoušení a ani z hříchu. Spíše se mnich, který upadl do pokoušení, stává novým způsobem důvěrným s Bohem. V pokoušení také mnohem hlouběji než jindy cítí Boží blízkost.

77 Jistota, že pokoušení k nám patří, nás dělá pokornějšími. ... Kdo tvrdí, že by nikdy svoji ženu, svého muže nepodvedl, ten se ještě nesetkal se svým srdcem.

Pokoušení udržuje mnicha v bdělosti a umožňuje mu vnitřní růst. A tak Jan Kolobos dokonce prosí o pokoušení, aby na své cestě k Bohu mohl dělat pokroky: „*Otec Poimen vyprávěl o otci Janu Kolobovi: Vyzýval Boha a byly od něj odňaty všechny vášně a on zůstal bez starostí. Odešel tedy a řekl jednomu starci: Zjišťuji, že jsem v klidu a nedostávám se do žádného pokoušení. Starec mu odpověděl: Jdi a volej k Bohu, aby proti tobě vyvstal nepřítel a spolu s ním se vrátila i sklíčenost a pokora, kterou jsi dříve cítil! Neboť právě díky zápasům dělá tvá duše pokroky. Prosil o to tedy, a když nepřítel přišel, nemodlil se již o to, aby byl o něj osvobozen, ale říkal: Bože, dej mi trpělivost v boji!*“ (Apophthegmata 328).

Bez pokoušení se mnich stává lehkomyšlným, počíná si zcela nezávazně a žije jen tak nazdařbůh. Pokoušení jej nutí žít s plným vědomím, pěstovat kázeň a být bdělý. A tak mniši neprosí o to, aby ustala jejich pokoušení, ale o to, aby jim Bůh dal dostatek síly: „*Vypráví se o Amma Sáře: Třináct let vydržela silně pokoušená nečistými démony. Nikdy se nemodlila o to, aby zápas ustal, mnohem víc prosila: Bože, dej mi sílu*“ (Apophthegmata 884). Pokoušení nás nutí k boji. Bez boje není vítězství. Ale vítězství není naší zásluhou. V bojích však získáváme tu zkušenost, že Bůh v nás jedná, že nás najednou osvobodí od stálého zápasu a daruje nám hluboký mír.

Otázkou je, zda nám tento pozitivní pohled na pokoušení pomůže dál. Na jednu stranu nás může tento pohled osvobodit od falešného perfekcionistaického snažení. Komu záleží především na tom být přesný a korektní, ten ze samého strachu před možnými chybami projde životem naprázdno. Jeho život zakrní. On bude sice korektní, ale nebude živoucí. To, že počítáme s pokoušením, jistota, že pokoušení k nám patří, nás zlidšťuje, nebo jak říkají mniši: dělá nás pokornějšími. Ukazuje nám, že jsme stále napadáni, že nemůžeme říci, že stojíme nad vším pokoušením, že třeba nenávist, žárlivost, cizoložství pro nás nejsou žádným problémem. Kdo tvrdí, že by nikdy svoji ženu, svého muže nepodvedl, ten se ještě nesetkal se svým srdcem.

To, že počítáme se svým pokoušením, nás dělá bdělými. Často máme falešnou představu o svatosti. Myslíme si, že svatý je prostý všeho pokoušení. Ale to je omyl. Vědět o pokoušení, a nebýt jím přemožen, to je cesta, která nás drží při životě, která nám stále znovu připomíná, že sami od sebe se nestaneme lepšími, ale že jenom sám Bůh nás může proměnit. Jenom Bůh sám nám může dát zvítězit v boji s pokoušením, může nám dát hluboký mír, který bez boje nemůžeme pocítit ve stejné intenzitě.

Vše dobré vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná

Andy Loos, jáhen

(Knižní tipy**Nakladatelství Portál**

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Jack Kornfield

Po extázi prádelna

Spiritualita a každodenní život

Mnoho duchovních příběhů končí osvícením – ale co následuje poté? I po hluboké proměně v nás zůstává něco křehkého. Na základě rozhovorů s mnichy, jeptiškami, lámy, rabíny či učiteli různých tradic zkoumá, jak po „vrcholném zážitku“ zvládat vztahy, bolesti, nemoci i smrt. Dochází k poznání, že žít přijetí, soucit a laskavost je nikdy nekončící cesta. Brož., 384 s., 499 Kč

David Steindl-Rast

Vděčnost

Srdce modlitby

Rakousko-americký benediktin David Steindl-Rast ve své knize zkoumá vztah mezi modlitbou, vděčností a schopností milovat. Ukazuje, že krása se skrývá v každodennosti. Radost pramení z vděčnosti, nikoli z úspěchu. Smysl života nacházíme právě skrze vděčnost, která se stává cestou k hluboké radosti a aktivní účasti na životě v lásce. Brož., 176 s., 389 Kč

Diecézní centrum pro mládež**Mládež z Hradce Králové**

Jsme společenství mládeže ve vikariátu Hradec Králové. Skupina křesťanů nebo hledajících víru, otevřená všem ve věku od 13 do 26 let. Přivítáme každého, ať už přichází ze základní nebo střední školy, vysokoškoláky i pracující.

Naše „spolčo“ se schází spolu s otcem Filipem každý školní pátek ve farní místnosti Nového Adalbertina v 15:30. Na každém setkání začínáme společnou modlitbou a písničkou. Následuje krátká hra (ice-breaker), která má mezi námi prolomit ledy. Jde buď o běhací, nebo nějakou jinou často vtipnou aktivitu. Na spolču nikdy nechybí něco k zakousnutí – od popcornu a buchet až po trochu zeleniny. Hlavní náplní spolča je tématko, ať už spojené s vírou, nebo s životem dospívání. S mládeží jsme už otevřeli téma bible, základy psychohygieny nebo třeba otázky vztahů a poznávání. Někdy místo tématka hrajeme deskové hry, fotbal nebo jiné sporty. S týmem vedení se snažíme vymyslet program ušitý našim „spolčákům“ na míru. Během školního roku pořádáme různé výlety, poutě a víkendové akce. Mladí tu mají možnost růst ve víře, trávit čas s vrstevníky a hledat odpovědi na své otázky. Zkrátka nabízíme smysluplně prožitý čas plný zábavy, radosti, sdílení a her.

Abychom se mohli vídat i o prázdninách, děláme pro mládež letní tábor: Duše-kemp. Jezdíme na faru do Chotěborek. Každý den je pestrý a plný aktivit – hrajeme zábavné hry, občas šermujeme a vyrábíme. Zveme si hosty, se kterými řešíme různé otázky, společně se modlíme a slavíme mše svaté. Díky duchovnímu programu máme možnost více prohlubovat vztah s Bohem. Po celý tábor nás doprovází legenda – příběh z knížky s hlubší pointou. Děj legendy „vyprávíme“ ve scénkách, ze kterých se nejen něco dozvíme, ale také se společně zasmějeme. Po celý čas si užíváme vzájemnou přítomnost, ale hlavně tu Boží.

Program na spolča nebo na Duše-kemp připravujeme s týmem. Tam nás je celkem osm včetně vikariátního kaplana o. Filipa Duška a vikariátních zástupců Marie Židkové a Martina Rychtára. Každý v týmu přispívá do chodu spolča jiným originálním způsobem a díky tomu dokážeme spolčákům nabídnout to nejlepší.

Ema Vlková, Lada Zelbová, Marie Židková za vikariát HK)

Kalendář 100. let Misijní neděle

V roce 2026 si připomeneme sto let od chvíle, kdy papež Pius XI. ustanovil Misijní neděli jako den modlitby, solidarity a podpory pro misie po celém světě. Od té doby se každoročně, vždy před poslední říjnovou nedělí, spojují miliony katolíků v modlitbě a štědrosti, aby podpořili hlásání evangelia tam, kde je nejvíce potřeba. Proto vás v tomto Misijním kalendáři zveme, abyste se společně s námi během celého roku duchovně spojili s církví na všech kontinentech a to modlitbou, obětí, skutkem lásky nebo sdílením víry. Každý měsíc může být takovým malým krokem. Inspiraci na konkrétní činnost najdete v úvodním textu kalendáře. Jubilejní rok 2025 pozvolna končí, přesto můžeme i nadále zůstat Poutníky naděje, kteří přinášejí lásku a víru druhým. Ať nás 100. výročí Misijní neděle po vzbudí k novému zápalu, odvaze a radosti ze služby evangelium. Děkujeme, že jste součástí této velké misijní rodiny!

Vincentova cesta

Nový dokumentární film Jana Štindla mapuje životní cestu kněze Vincenta Muhindo, rektora ugandského semináře St. Paul Kinyamasika, který na začátku roku 2025 navštívil Českou republiku, aby poděkoval dárcům. Během 25 minut nám odhalí svůj příběh duchovního povolání, k němuž přispěla přirozená křesťanská formace v rodině se 12 sourozenci. Dotkne se i problematického období, kdy studoval v severní Ugandě sužované rebely z Boží armády odporu (LRA), kteří unášeli děti a násilím z nich dělali vojáky. V dokumentu se dále dozvíte, jak se s tímto traumatem společnost vyrovnává a jakým výzvám dnes čelí on i seminaristé. Film bude je ke shlédnutí na Youtube kanále Missio CZ <https://www.youtube.com/watch?v=shzf8qfWnSk&t=22s> a na portále Kino Missio.

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1
500 03 Hradec Králové

+420 604 838 882

www.missio.cz

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Bruno Delaroché

Farářské perly

Autor vystudoval teologii a literaturu a sám je knězem. Už léta si zaznamenává vtipy z církevního prostředí a ty nejlepší zařadil do sbírky Farářské perly. Tematicky zahrnují Bibli, vatikánské kruhy, katecheze pro děti, krize víry, faráře i řeholníky, ale i perličky z kazateln a zpovědnice. Zkrátka dokud se umíme zasmát sami sobě, není to s církví až tak špatné! Brož., 112 s., 249 Kč

Henri J. M. Nouwen

Milování Bohem

Henri Nouwen už byl známý exercitátor a spisovatel duchovní literatury, když ho jeho hledající přítel vyzval, aby napsal něco srozumitelného jemu i jeho nevěřícím přátelům z řad publicistů, právníků, podnikatelů a umělců. Kniha Life of the Beloved dočkala mnoha vydání a nadšeného přijetí právě u křesťanů, ačkoli oni původně cílovou skupinou nebyli. Pro mnohé z nich znamenala zásadní impuls k hlubšímu obrácení. Brož., 108 s., 239 Kč

Hora Matky Boží aneb povídky z dějin kláštera v Králíkách

Jakub Brdíčko

Čas pro válku

Rok 1713

*Kdo mi dá křídla
jako holubici,
abych vzlétl a usedl?
Žl 55, 7*

Ta holubice byla kdysi bílá, ale dnes ji už pokrývá prach a popel. Vznese se nad kostel, kterému chybí věž, ale pak letí tak nízko, že se málem dotýká špiček komínů. Kličkuje nad ohořelými domy, mezi trámy, co se tu černají místo střech, a několikrát se neklidně zatřeptá, jako by marně hledala útočiště. Po rynku vezou hrobníci dvě rakve, jedna je jenom maličká. Mihne se jim kolem smutných hlav, špinavý pták, jenž zabloudil do Grulichu, vyleká ho bušení kladiv a rachot lešení, koně sem táhnou náklad cihel, pryč od těchto stavenišť, volá holubice a letí, letí výš.

Kdesi pod ní se zvedá řada kapliček, šplhají pomalu k jakémusi hradu, křičí tam lidé, vlastně nekřičí, zpívají, a holubice nedokáže ulétnout, kam zatoužila, nemá sil zmizet převysoko v horách, již by nedolétla ani na Jeřáb. Její perutě se kříví bolestí, tolik jim bylo naloženo. A usedne na červenou stříšku, sklopí křídla a čeká. Vždyť ti dole, u bran kláštera, u stánků a oltářů, ti všichni nesou na svých křídlech utrpení. Ještě se neoprášili po strašném požáru, a již tu mají mor. Ještě nepostavili své domy, a již kopají hroby.

Dnes se koná velká kající pouť. Dnes klečí biskup Johann Adam na dlažbě chrámu a spíná ruce, „Bohorodičko, Bohorodičko, ochraň diecézi před metlami moru!“ Vše umlklo a do toho ticha sází Jeho Excellence slovo za slovem, „jsme

tvoji, Matko Boží,“ a když to pronese, změní se jedním dechem celá diecéze královéhradecká v dědictví Panny Marie, té usmívající se ženy z kláštera v Heidisch. Ale nezazní trubky, dokonce nikdo netleská, deset tisíc lidí zůstalo na kolenou před malým obrazem a bratr servita zpívá litanie.

A potom se modlí růženec už i ty babičky z Grulichu, co ještě před okamžikem nabízely růžence a křížky, i ony drmolí své zdrávasy jazykem německých horalek, protože bez ochrany Matky Boží nás nebude, pomřeme jako dobytek. Jen šepot z temných zповědnic zní do hudby modliteb, Bolestná Matko, přimlouvej se, ať na nás nepadne strašlivá ruka Boží.

Staříčků Ernst Maria si našel místo co nejskrytější, totiž hned u zdi v kapli Svatých schodů. Ani se nemodlil, či spíše

modlil se docela jinak: nespouštěl oči ze stupňů, po nichž kdysi vedli spoutaného Krista. Neodvažoval se zvednout ze stoličky, byl si jist, že by vzhůru ke kříži vyšplhat nedovedl, inu, nachodil se už dost.

Před rokem mu dali mladého pomocníka, jmenuje se Josef Maria a ještě se všemu diví, takový je to nováček. Však dobře se stalo, že ho servité nechali o starce pečovat, tak snadno se ve věku onom člověku zamotá hlava, tak snadno upadne nebo zapomene. Ať andělu strážnému pomáhá také šikovný socius!

„Otče, nechcete se už vrátit do cely?“

Ale Ernst Maria neodpověděl. Jako zařezaný sledoval posvátné schodiště, jež se v tom letním slunci lesklo po způsobu zrcadla.

Někteří kolem jistě mysleli, že je otec Maria slepý, když takto bezvýrazně setrval, ale on se po dlouhých minutách přece jen zvedl a promluvil jediným slovem.

„Holubice...“

„Otče, vy jste měl vidění?“

Až později ve své cele, uklidněný na lůžku, byl ochoten vyprávět.

Zdalo se mu, že se bílý kámen Svatých schodů zvedá, a to právě v místech, na kterých se jej dotkla bosá noha Kristova. Bylo to, jako by mramor praskal ve švech, jako by se cosi uvolňovalo z té tvrdé skořápky. A Ernst Maria záhy pochopil, že se tu na světlo dere nesku-tečný bílý pták, obrovský z rodu fénixů, bělostná holubice, která se tady po léta skrývala a nechala na sebe tlačit kolena poutníků. Několik okamžiků pouze klidně seděla na troskách schodů.

Moudrýma očima pozorovala starého mnicha. Takto se odehrával zvláštní rozhovor, jemuž otec Maria dokonale porozuměl: ano, za to se přece modlil celý svůj život! Jakmile ho odměnila, roztáhla křídla a vymrštila se stropem (tam, kde se dnes vznášá vzkříšený Pán), opravdu prolétla vzhůru a nyní ji viděl daleko větší, než jaká mu připadala ve stěnách kaple, vnitřním zrakem ji viděl, že v rozpětí křídel převyšuje délku a šířku kláštera, nu – připadalo mu, že je to holubí kvočna, pod kterou se skryje celá Hora. Avšak brzy se v orkánu a vichru vyšvihla do nebe, dokud nezmizela v samém slunci. Ernst Maria myslel, že tím se celá návštěva skončila, ovšem mýlil se. Na trávě, cestách, střechách, ba i na veškerých podlahách se běhalo jemňoučké peří, to prachové, pokrývalo i nejmenší plochy jako navrstvený sníh. Nebál se toho, nehrozilo žádné nebezpečí, tato mana se blyštěla a voněla a otec Maria jí děkoval, že uchrání své děti před smrtelnou nemocí.

Proto Josef utíkal za převorem a převor přivedl Jeho Excelenci.

Vkročili do cely starého Ernsta a zjistili, že mnich umírá.

„Bratře Ernste, je tady se mnou Jeho Excelence, vážený pan biskup Mitrovic, a laskavě vám udělí extrema unctio. Jestliže jste obdržel nějaké proroctví, sdělte ho,“ oznámil převor a pokynul mladíkovi k odchodu.

Biskup a mnich osaměli.

Když mu Johann Adam pomazal čelo i zesláblé ruce svatým olejem, zajíkal se stařec děkováním, ale pak již musel promluvit a prozradit pravdu.

„Modlil jsem se pod Svatými schody a tam ke mně promluvila sama Matka Boží a dala mi pro ně poselství...“

Johann Adam si prohrábl zpocené vlasy, že si ani nevšiml, jak se mu paruka posunula na stranu.

„A jak to poselství zní?“

„Přijala jsem od tebe ovce, které s takovou úzkostí paseš, a ochráním je od zhouby moru. Odejdi v pokoji, mé milované dítě!“

„To je všechno?“

„Tak, Vaše Excelence, právě tato slova jsem jim měl oznámit.“

Teprve večer se však dobrý Ernst Maria Schrötter přiznal, že měl ještě jiné vidění. Jen několik chvil před skonáním poprosil, aby ho ponechali o samotě s jeho opatrovníkem Josefem. Všichni se domnívali, že mu předá svůj duchovní odkaz, jak zasloužilí mnichové nezřídka činili. Jistě by si to mladíček zasloužil. Jenže ony krátké minuty byly vyplněny pouhým vzkazem, jako když vězeň nepozorovaně mezi mřížemi prostrčí tajné slůvko.

„Přisedni, chlapče, přisedni,“ požádal umírající.

„Josefe, já jsem dostal slovo také pro tebe,“ začal s námahou (ani nedokázal přebírat kuličky růžence). „Matka Boží si přála, abych ti je předal... je určeno jen tobě...“

Ten, který byl osloven jako chlapec, vytřeštil oči a trhl tělem, chtěl před poselstvím ihned utéci.

„Toto ti praví Matka Boží: „Staneš se převorem tohoto domu. Tehdy skončí čas pro mír a nastane čas pro válku. Nespoléhej na mocné tohoto světa. Nebudeš se znepokojovat a své břímě položíš na kříž mého Syna. Má Hora bude místem pokoje.“

Když Josef Maria vyběhl z kláštera, kající pouť již dávno skončila. Stařeny balily své zboží do krabic a jejich pomocníci ho nakládaly na vozy. V trávě se povaloval zapomenutý růženec. Ve stínu stromů se drželi za ruce milenci. Nějaký opilec si pohvizdoval mariánskou píseň. Ale Josef Maria nic z toho neviděl. Chtěl být sám pod širou oblohou. Pozoroval daleký Sněžník, postupně se zahalující do mraků. A stejně se začal zahalovat i on, neboť s Josefem přijdou na Horu Matky Boží nové války. Zemřel starý Ernst Maria Schrötter, zmizelo v oblacích světlo očí

a onen ubohý chlapec se zapíše do dějin jako anděl smrti.

Jeho čas bude čas pro válku.

Až ho zvolí převorem, přijdou do Grulichu vojny, drancování a další mory. Proč si Bůh vybral právě jeho? Vždycky si myslel, že se jednou stane převorem bratr Peter, vždyť má tolik rozhodnosti a důvtipu. Proč by měl stát v čele kláštera takový jelimánek, který se bojí promluvit jen trochu nahlas? A co teprve kolik sil a podnikavosti bude muset Josef osvědčit, jakmile za zdmi kláštera začnou znít bubny! To se k nám nepohnou poutníci, budeme snadnou kořistí pro každého, kdo si chce nakrást. Má vůbec cenu zvelebovat kostel, pořizovat nové obrazy a sochy, když se tudy za pár let proženou zavšivení sprostáci?

Nespoléhej na mocné tohoto světa.

Když Josef Maria vyběhl z kláštera a naříkal nad svým údělem, viděl pod sebou stále ještě spálený Grulich, bez zámku hrabat althanských, bez výstavních domů a fary. Znal ty lidi, ty chudáky, co spínají ruce ku klášteru a k Matce Boží, co doufají, že mor na ně zapomene, když si veřeje pomažou krví Beránkovou. Pomíjivost, samá pomíjivost. Kdo tuší, jakým zkouškám budeme vystaveni v tomto století? Vzpomínal na biskupa Beckera, na jeho neochvějnou důvěru, že z kláštera poplyne požehnání jako řeka. Josef Maria se dal do pláče. Kde jsou ti mocní? Kde jsou ti silní? Proč tohle musí vydržet jeden obyčejný kluk?

Ale na střeše pořád seděla špinavá holubice.

(pokračování povídkového příběhu z Hory Matky Boží v příštím Adalbertu)

VILA SKŘIVÁNEK

Farní charita
Litomyšl

Péče začíná zázemím. A pokračuje v každé domácnosti, kam denně míříme.

Nové zázemí pro Charitní pečovatelskou službu vyrůstá v Litomyšli a je financováno z Národního plánu obnovy. Slavnostní otevření připravujeme na leden 2026.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Ztráta rodičů Monu Lisu nezlomila

Mona Lisa vyrůstala bez rodičů, ale díky Adoptci na dálku se jí podařilo získat magisterský titul v oboru počítačových aplikací. Dnes sní o kariéře v oblasti DevOps a s vděčností vzpomíná na dárce, kteří jí umožnili jít za svými sny.

Mona Lisa je mladá indická žena, která stojí navzdory těžkému údělu na začátku nadějně kariéry. Narodila se v Mangalore a její dětství nebylo snadné. Až do 9 let ji vychovávali její rodiče, ale pak přišla do Belgaum, kde se její život navždy změnil. Její otec zemřel krátce po přestěhování, a její matka zmizela neznámo kam. V té době se o ni začaly starat sestry v klášteře Divine Mercy, které jí poskytly lásku a podporu v těžkých chvílích.

I přes těžké okolnosti se Mona Lisa nikdy nevzdala a její touha po vzdělání byla silnější než jakékoliv překážky. Díky projektu Adoptce na dálku, který realizuje Diecézní charita Hradec Králové, se jí otevřely dveře ke vzdělání. Základní a střední školu absolvovala v Divine Mercy School a Divine Mercy Pre-University College. Poté pokračovala bakalářským a magisterským studiem počítačových aplikací.

Mona Lisa se rozhodla zaměřit na kariéru v korporátním světě, konkrétně v oblasti DevOps, což je oblast, která nevyžaduje pokročilé kódování, ale spíše se zaměřuje

Monu Lisa, která od 9 let vyrůstala bez rodičů a staraly se o ni řeholní sestry, je velmi vděčná svému dárce za veškerou podporu. Díky ní mohla vystudovat a nyní se ucházet o kvalifikovanou práci. Foto: Martin Šoltys

na technické aspekty vývoje a správy aplikací. I když ji kódování neoslovuje kvůli náročné matematice, její ambice směřují k tomu, aby mohla přispět k inovacím v technologiích a pracovat na implementaci aplikací v cloudových prostředích.

Ve svém vzkazu svému dárce vyjádřila Mona Lisa hluboký respekt a vděčnost za to, že jí byla poskytnuta možnost se vzdělávat, díky čemuž se nyní může ucházet o kvalifikovanou práci. Vyslovila také

obdiv k tomu, jak ji podpora dárce motivovala pokračovat v dalším studiu, i když původně nečekala, že dojde tak daleko. Díky této pomoci je nyní připravena na nové výzvy a nepochybuje o tom, že její budoucnost bude plná příležitostí.

Příběh Mony Lisy je inspirací nejen pro ty, kteří čelí těžkým životním okolnostem, ale i pro všechny, kdo věří v hodnotu vzdělání a v možnosti, které nabízí solidarita a podpora druhých.

Dejte i vy šanci indickým studentům na lepší budoucnost!

Zapojte se do projektu Adoptce na dálku® na pomoc chudým dětem v Indii. Jejich vzdělání můžete podpořit i menšími jednorázovými či pravidelnými finančními dary. Děkujeme Vám!

Kontakt: Adoptce na dálku® – Diecézní charita Hradec Králové, Velké nám. 37, 500 01 Hradec Králové, tel.: 495 063 177, e-mail: adopce@hk.caritas.cz.

Více také na www.adopce.hk.caritas.cz a facebooku: [adopce.hk.caritas](https://www.facebook.com/adopce.hk.caritas).

(AKTUALITY)**Charita Jičín otevřela nové zázemí pečovatelské služby**

Jičín: V září bylo v Soudné v Jičíně slavnostně otevřeno nové zázemí Charitní pečovatelské služby jičínské Oblastní charity. Akce se konala za účasti představitelů Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, starostů obcí, kde služba působí, vedení města Jičína, zástupců firmy FILIPA, senátora Tomáše Czernína a představitelů neziskových organizací.

Po úvodním slovu ředitele jičínské Charity Davida Rejčka následovala prohlídka prostor s vedoucím služby Václavem Kubánkem. Hosté se seznámili s fungováním služby, vybavením i novinkami, které Charita nabízí. Nové prostory umožní efektivnější organizaci terénní péče a zvýší komfort pro klienty i pracovníky.

Charitní pečovatelská služba pomáhá lidem zůstat co nejdéle doma, s podporou profesionálních pečovatelek. Součástí nového zázemí je moderní středisko osobní hygieny, které slouží klientům, jenž nemají doma vhodné podmínky pro hygienu. Charita nabízí i možnost odvozu do tohoto zařízení, kde jim bude poskytnuta důstojná a bezpečná péče.

Další novinkou je bezplatná půjčovna kompenzačních pomůcek pro své klienty. Charita tak rozšiřuje podporu lidem, kteří potřebují například chodítka, toaletní křesla nebo další pomůcky pro každodenní fungování.

V případě zájmu o Charitní pečovatelskou službu nás kontaktujte na telefonu 737 139 089 nebo pište: vedouci.pecovatelek@charitajicin.cz. Více také na www.jicin.charita.cz.

Renata Novotná)

(Slavnostní otevření nového zázemí Charitní pečovatelské služby v Jičíně s moderním střediskem osobní hygieny a také půjčovnou pomůcek. Foto: Oblastní charita Jičín

(Za Diecézní charitu Hradec Králové se pracovního setkání projektu Erasmus v Německu zúčastnili ředitelka Anna Maclová a vedoucí Adopce na dálku a diecézní koordinátor Tříkrálové sbírky Vojtěch Homolka. Foto: Anna Maclová

Pracovní setkání projektu Erasmus v Německu

Gummersbach, Německo: „Rozmanitost má velkou hodnotu – žít a učit se společně v Evropě s ohledem na celou planetu“, to bylo hlavním tématem posledního letošního setkání mezinárodního projektu v rámci programu Erasmus+, které proběhlo ve dnech 21. až 25. září v německém Gummersbachu. Hostitelem partnerů z pěti zemí byla Caritasverband für den Oberbergischen Kreis e.V.

Účastníci setkání navštívili jednu z nejstarších budov města Alte Vogtei ze 17. století, která je dnes společensko-kulturním centrem. Historický a socioekonomický rozměr regionu přítomným přiblížil pan Hohmuth a současný rozvoj města pan radní Birth. Účastníci zavítali také do nedávno otevřeného Domova sv. Alžběty zdejší Charity, kde našlo zázemí 80 seniorů. Ředitel Andreas Rostalski účastníky seznámil rovněž s dalšími projekty Charity v Gummersbachu včetně zamýšleného sociálního podniku Hammerwerk v obci Bickenbach (Engelskirchen).

Velice zajímavá byla návštěva evangelického kostela z 11. století Bunte Kerke v Lieberhausenu s nástěnnými a stropními malbami, z nichž ty nejstarší pochází z 15. století. Dr. Wunder a P. Christoph Bersch přednesli přednášky na téma kulturního a občanského vzdělávání v rámci konceptu spolku Kulturní církev Oberberg, zaměřeného na pořádání kulturních a vzdělávacích projektů s pozorností zejména na otázky demokracie.

V končícím projektu Erasmus+, který se zaměřuje také na problematiku ekologie a udržitelnosti, účastníci navštívili i přehradu Agger Dam s velkým jezerem uprostřed pohoří „Oberbergisches Talsperrend“ a seznámili se zařízením a funkcemi přehrady. Přínosná byla i prohlídka areálu Metabolon – centra environmentálního vzdělávání a výzkumu v oblasti efektivního využívání zdrojů a ochrany, které bylo vybudováno na bývalé skládce Leppe.

V závěru proběhlo hodnocení projektu a byl představen následující program, který bude odstartován v lednu 2026 v Satu Mare. Tento projekt je zaměřený zejména na financování a kvalitu sociálních služeb. Naše Diecézní charita Hradec Králové bude hostitelem partnerů v květnu 2026. Více na www.hk.caritas.cz.

Anna Maclová)

Podzimní Sběrka potravin

Jičín: Podzimní kolo celostátní Sběrky potravin, která proběhne v sobotu 8. listopadu, se uskuteční také v obchodních domech Kaufland a Lidl Jičín od 8–18 hod. Darované potraviny a drogerie jsou za pomoci dobrovolníků roztříděny a během roku předány matkám samoživitelkám, seniorům a lidem v nouzi. Děkujeme, že dorazíte!

Renata Novotná)

Mosty kultury: 800 let Hradce Králové & Ukrajinské dny

Hradec Králové: Letošní Ukrajinské dny s podtitulem Mosty kultury propojily ukrajinské a české tradice, a také dvě výročí – 800 let Hradce Králové a 10 let Regionálního ukrajinského spolku ve východních Čechách. Návštěvníkům nabídly bohatý program v OC Atrium a Adalbertinu od 6. do 19. 10. Akci uspořádaly Regionální ukrajinský spolek ve VČ a Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK pod záštitou Statutárního města Hradec Králové za podpory Ministerstva kultury ČR a města.

Ukrajinské a české výšivky a kroje, vamberecká krajka, domácí předměty, dětské obrázky na téma Světové pohádky a historické exponáty z galerie „Dotek starých časů“ pana Michala Klokočnicka i dalších soukromých sbírek, to vše bylo po dva týdny k vidění v prostorách OC Atrium v Hradci Králové. Slavnostní vernisáž společné výstavy se 6. 10. zúčastnili zástupci kraje, města, obchodního centra, pořadatelů a podporovatelů.

Ukrajinské dny v Hradci Králové 2025 s podtitulem Mosty kultury zahájila 6. října slavnostní vernisáž společné výstavy v hradeckém OC Atrium. Foto: Jana Karasová

Tradiční koncert „Hudba mého srdce“ rozezněl hradecké Adalbertinum v sobotu 11. 10. V OC Atrium probíhaly kreativní workshopy. 14. 10. se uskutečnil interaktivní workshop pro děti ZUŠ Habrmanova s ukrajinskou malířkou Annou Artemenko.

V pátek 17. 10. se mohli návštěvníci setkat s panem Michalem Klokočnickem, který v Hradci Králové založil první zážitkové muzeum starých časů v Domě U Špuláků. Celou akci završil Jarmark výšivek s módní přehlídkou v sobotu 18. 10. Vystoupil ukrajinský folklórní soubor Radist a nechyběly aktivity pro děti.

Spolufinancováno Evropskou unií a Statutárním městem Hradec Králové.

Jana Karasová)

KALENDÁŘ AKCÍ

Kutná Hora

Benefiční koncert

První adventní svíčka pro Charitu

■ **30. 11. od 19 hod., kostel sv. Jana Nepomuckého.** V programu vystoupí Viktor Darebný (varhany), Vojta Hylský (trubka) a Jan Drahota (violoncello). Výtěžek bude věnován na rekonstrukci vily v Kampánově ulici, kde vznikne moderní a bezbariérové zázemí pro služby Střediska Na Sioně – konkrétně pro ranou péči a sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi se zdravotním znevýhodněním. Cílem projektu je zajistit, aby žádné dítě nemuselo čekat na pomoc, kterou naléhavě potřebuje. Přijďte s námi zapálit první adventní svíčku a podpořit dobrou věc! Součástí večera bude také prezentace služeb Střediska Na Sioně a tradiční vánoční výstava Města Kutná Hora. Více na www.kh.charita.cz.

Hradec Králové

Setkání národů 2025

■ **19. 11. od 9 do 20 hod., Adalbertinum, Čs. armády 300** (pro veřejnost od 15 do 20 hod.). Hlavním mottem 12. ročníku tradičního festivalu cizokrajné hudby, tance a umění je „Osobnosti mění svět“. Můžete se těšit také na etnické workshopy a ochutnávky, národní oděvy a výrobky, výstavy. Pořádá Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK s partnery pod záštitou primátorky města. Program najdete na str. 35, na www.cizincihradec.cz a www.hk.caritas.cz.

Ústí nad Orlicí

Výstava „Štafeta dobra“

■ **5. 11.–30. 12., Městská knihovna.** Srdečně vás zveme také na besedu o životě indických dětí ve středu 5. 11. od 18 hod. v prostorách knihovny. Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku® hradecké Diecézní charity. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Výsledky diecézní sbírky na Charitu z neděle 29. června 2025

Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč
Běrunice	1 200	Dolní Újezd	15 329	Krucemburk	16 000	Ohaře	665	Studnice	1 400
Běstvina	3 000	Havl. Borová	2 100	Křížlice	450	Opatov v Č.	5 890	Světlá n. Sáz.	7 656
Bojanov	3 300	Heřm. Městec	6 775	Kutná Hora	10 493	Opočno	4 367	Svojanov	10 230
Borohrádek	1 100	Hlinsko	16 250	K. Hora – Sedlec	9 000	Osice	200	Svratka	4 155
Borová	5 800	Holohlavy	4 050	Lanškroun	13 925	Pardubice	12 584	Šlapanov	3 470
Boušín	6 009	Horní Branná	2 760	Lázně Bělohrad	2 290	Pohled	545	Trstěnice	1 100
Brandýs n. Orl.	3 240	Hor. Heřmanice	1 250	Ledeč n. Sáz.	4 460	Police nad Metují	7 000	Trutnov I	9 362
Bykáň	1 433	Horní Jelení	1 610	Letohrad	23 300	Polička	12 971	Trutnov II – Horní Staré Město	2 421
Bystré u Poličky	11 213	Horní Roveň	960	Libčany	1 900	Polná	15 910	Trutnov III – Poříčí	1 140
Bystré v O. h.	5 720	Horní Sloupnice	3 930	Libřice	750	Proseč u Skutče	10 925	Třebechovice p. O.	5 113
Bystřec	1 750	Horní Štěpanice	1 390	Libštát	1 880	Předhradí	5 200	Třebonín	2 200
Býšť	2 450	HK – Pražské Př.	12 029	Licibořice	4 150	Přelouč	1 000	Třebosice	830
Cerekvice n. L.	1 633	HK – Kukleny	1 935	Lično	600	Přepychy	2 530	Týnec nad Labem	1 310
Čachotín	1 840	HK – Nový HK	6 362	Lipoltice	500	Pustá Kamenice	640	Uhelná Příbram	350
Čáslav	7 300	HK – Pouchov	22 675	Litomyšl	25 759	Radhošť	380	Úpice	4 979
Častolovice	1 860	Hradec Král. I	10 171	Lochenice	4 370	Raná	6 600	Ústí nad Orlicí	8 459
Černíkovice	1 950	HK - kostel P. M.	14 205	Lomnice n. Pop.	2 233	Ronov n. Doubr.	4 625	Vamberk	3 875
Černilov	3 300	Humpolec	4 620	Lovčice	100	Rosice n. Lab.	4 000	Včelákov	830
Červ. Janovice	1 025	Chlumec n. Cidl.	1 800	Lučice	560	Roztoky u Jil.	2 420	Vežvanovice	1 450
Červ. Kostelec	20 720	Choceň	15 000	Luže	6 700	Rybná n. Zdob.	894	Velká Losenice	2 700
Česká Bělá	2 055	Chomutice u H.	14 000	Mikulovice	720	Rychnov n. Kn.	5 474	Vilémov u G. J.	404
Česká Skalice	3 500	Chotusice	570	MK Salesiánů	7 573	Řetová	2 560	Vítkovice v Krk.	640
Česká Třebová**	6 926	Chrudim	13 223	Mladé Bříště	2 650	Sebranice u Lit.	17 170	Voděradý	1 200
Čes. Heřmanice	2 850	Jaroměř I	2 196	Mladočov	6 480	Seč	1 933	Vojslavice	3 100
České Libchavy	3 026	Jilemnice	5 117	Morašice u Lit.	6 280	Senožaty	906	Vrbatův Kostelec	2 100
Čibuz	500	Josefov	2 396	Mříčná	2 725	Sezemice	2 680	Vrchlabí	8 304
Čihošť	4 255	Kaliště	4 495	Náchod	12 068	Skála	1 670	Výprachtice	1 125
Dašice	910	Kameničky	18 318	Nasavrky	4 900	Skuhrov u H.B.	455	Zálesní Lhota	600
Deštné v O. h.	950	Koclířov u Svitav	4 000	Neratov	12 300	Skuteč	7 878	Zbraslavice	3 100
Dobruška	13 431	Kopidlno	650	Nížkov	12 952	Slatina n. Zdob.	804	Zbýšov v Č.	1 460
Dobřenice	330	Kostelec n. O.	6 022	Nová Paka	14 170	Slatiňany	4 615	Žacléř	1 100
Dolní Čermná	12 390	Králíky	3 000	Nová Ves n. Pop.	1 871	Solnice	3 860	Žamberk	12 286
Dolní Dobrouč	9 505	Králíky II	10 660	Nové Hrady u Sk.	7 065	Sopotnice	930	Ždírec	2 476
Dolní Krupá	950	Kratonohy	364	Nové Město n. M.	12 000	Sopoty	1 500	Žiželice	1 180
Dolní Libchavy	1 660	Krouna	3 880	Nový Hrádek	4 320	Studenec u H.	4 140		
Celkem									899 348 Kč

Poznámky: *V tabulce jsou uvedeny výsledky sbírky na Charitu ve farnostech, které zaslaly její výtěžek do 9. 10. 2025.

**Farnost Česká Třebová: 6 926 Kč; v tabulce je uveden výnos sbírky ve městě Česká Třebová a obci Dlouhá Třebová.

Informace: Ludmila Rychtářová – tel. 495 063 135.

Darované finanční prostředky budou použity na podporu činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové, která zajišťuje metodické vedení Charit v Královéhradecké diecézi a také realizuje vlastní projekty pomoci, jako jsou: Adopce na dálku a rozvojové projekty v Indii, Dobrovolnické centrum, Půjčovna pomůcek pro nemocné nevyléčitelnou Huntingtonovou chorobou a projekty na pomoc cizincům a uprchlíkům.

Děkujeme všem dárcům za příspěvek a podporu charitní činnosti a také všem duchovním správcům za spolupráci a pozornost, kterou sbírce ve svých farnostech věnovali.

SETKÁNÍ NÁRODŮ

MEETING OF NATIONS

FESTIVAL CIZOKRAJNÉ HUDBY, TANCE A UMĚNÍ

ETNICKÉ WORKSHOPY A OCHUTNÁVKY • NÁRODNÍ ODĚVY A VÝROBKY

FESTIVAL OF EXOTIC MUSIC, DANCE AND ARTS • ETHNIC WORKSHOPS AND TASTES • NATIONAL COSTUMES AND PRODUCTS

19. 11. 2025

Adalbertinum Hradec Králové

Téma
**OSOBNOSTI
MĚNÍ SVĚT**

9:00 - 14:30 - program pro školy 15:00 - 20:00 - program pro veřejnost

15:00 - 17:30 - etnické workshopy a ochutnávky:

- CAPOEIRA • AFRICKÉ BUBNOVÁNÍ • MALOVÁNÍ HENNOU • PLETENÍ COPÁNKŮ • VÁZÁNÍ KOBERCŮ ÍRÁN
- TAJEMSTVÍ JMÉNA • TRADIČNÍ HRY MONGOLSKO A TAIWAN • TVORBA MASEK GALICIE
- VÝROBA STÍNOVÝCH LOUTEK • PŘÍPRAVA KÁVY A ČAJE V ORIENTU • PĚSTOVÁNÍ ČAJE V KENI A DALŠÍ

18:00 - 20:00 - multikulturní koncert:

- INSINGIZI (Spirit of Africa) • AXÉ CAPOEIRA (ČR & Brazílie) • ROBEN MLAUZI (Zimbabwe) a DIVOKÉ BUBNY - africké rytmy a tanec • KINTARI - indonéský tanec
- Mongolský národní cirkus • SONDER - mongolské tance • RADISŤ (Ukrajina)
- ALVINA AGHAJANYAN (Arménie) • KHATTYA - egyptský tanec
- ADRIELY SOARES MACIEL (brazílské Frevo) • NGOC HOA DANG (Vietnam)
- OXANA EVSINA & PAVEL HANZL - Latino Dance show

DOPROVODNÉ VÝSTAVY:

- ČESKO - AFRICKÉ STOPY • VELKÉ OSOBNOSTI HRADCE KRÁLOVÉ • ČESKO OČIMA CIZINCŮ • SVĚTOVÉ POHÁDKY
- DĚTSKÉ OBRÁZKY Z CELÉHO SVĚTA • UKRAJINSKÉ KROJE A VÝŠIVKY • VÝTVARNÉ PRÁCE CIZINCŮ Z POS MV ČR
- KOSTELEČ N. O. • AFRICKÉ UMĚNÍ (SBÍRKA MARIE IMBROVÉ, TENGENENGE)

PORÁDAJÍ:

Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, Univerzitou Hradec Králové, Lékařskou fakultou v Hradci Králové Univerzity Karlovy, Ministerstvem vnitra ČR, SUZ MV ČR - PoS Kostelec n. O. a Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ.

Vstup zdarma.

Záštitu nad akcí převzala primátorka města Hradec Králové.

ZMĚNA PROGRAMU VYHAZENÁ

hk.caritas.cz

cizincihradec.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Diecézní charita
Hradec Králové

Chcete udělat na Vánoce radost někomu ze svých blízkých?

Darujte předplatné diecézního měsíčníku Adalbert

Čtete rádi Adalbert? Předplaťte ho také svým blízkým nebo přátelům!

**rozhovory • názory • osobnosti
život církve • informace z diecéze**

Rádi vám zašleme

dárkový poukaz na předplatné časopisu Adalbert pro rok 2026

Můžete ho věnovat svým blízkým, rodině či přátelům. Cena ročního předplatného na rok 2026 je 429 Kč. Ozvěte se nám na redakční e-mail adalbert@bihk.cz nebo na telefon: 495 063 422.